

DOMOLJUB

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbena vrak betrek. Cena mu je 3 K za leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročila, reklamacije in inserati pa: Upravištvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 18. marca 1909.

Leto XXII.

O Bosni.

Bosna in Hercegovina sta zdaj trajno pod našim cesarjem. Majo manj nego dva milijona ljudi je s tem prišlo pod njegovo oblast. Vsi govoré hrvaški ali srbski jezik, in je našemu, kakor vsi vemo, tako podobno, da se Slovenec in Hrvat lahko razumeta med seboj. Ločijo se pa po veri: katoličanov, ki se štejejo za Hrvate, je okrog 21 med sto; mohamedancev, pomencev tistih nesrečnih kristjanov, ki so pod Turkom zavrgli Kristusovo vero in iz običajne sprejeli turško, je okrog 10 od sto; pravoslavni razkolnikov, ki se štejejo k Srbom, pa malo manj nego polovica.

V gospodarskem oziru so pa razmere popolnoma različne. Tu je mohamedanski feleposestnik, ki se imenuje aga ali beg, kakorekoč neomejen gospodar v deželi. Zemlja je z malimi izjemami njegova; kristjan je njegov tlačan, ki mu mora dati povprek tretjino vsega, kar pridelal. Vsak lahko izprevidi, da je v takih razmerah gospodarski napredek nemogoč. Mohamedanec je len; saj mu tudi ni treba delati; zanj se potí njegov tlačan, ki mu v Bosni pravijo kmet. Ta se pa tudi neče preveč truditi; saj vé, da čim več bo pridelal, temveč bo spravil aga ali beg zase. Ker ni sam svoj gospodar, more le težko ljubiti na posodo, in če dobi, mora plačevati ogromne obresti. Aga ali beg dobi tudi v Bosni posojilo po 6 od sto; kmet mora vedno plačevati najmanj po 12 od sto. Da se pri tem njegove razmere ne morejo izboljšati, da ne more misliti, kako jih popravil pohišstvo, poskrbel za boljše kmetje, napravil si boljše orodje, je pač tako kot beli dan.

Bosna in Hercegovina nas je silno žalostno stala. Koliko naših sinov gnije tam, ki so prelili svojo kri, ko si je naša

država stopnjo za stopnjo morala priboriti v hudih bojih! Samo ti boji so nas stali nad 600 milijonov kron, izmed katerih je naša državna polovica plačala nad 400 milijonov kron, Ogrri pa še 200 milijonov ne.

To pa še ni vse. Ko je naš cesar proglasil vlanske jeseni, da je odslej Bosna in Hercegovina popolnoma njegova, je nastala velika zmeda. Grdo so se obnašali Lahji, Rusi, zlasti pa Angleži. Nevarno je bilo, da ne nastane velika vojska. Zato se je naša vlada začela s Turki pogajati, češ, če bodo Turki zadovoljni, potem tudi drugi ne bodo mogli ugovarjati. Turki so zahtevali dva in pol milijona funtov (po našem nad 50 milijonov kron); in naša vlada je bila s tem zadovoljna. Potemtakem bo treba plačati zopet veliko vsoto, ki je bo prišlo dve tretjini na nas, ena tretjina pa na Ogrce.

Zdaj bi pa Ogrri radi Bosno in Hercegovino kar zase imeli. Izmislili so si ta-le načrt: Bosnanski kmetje se morajo odkupiti od mohamedanskih vlastelinov. To je neobhodno potrebno. Zato je pa seveda treba poskrbeti, da dobe kmetje posojila, ki bodo z njimi izplačali age in bege in jih pomalem vračevali. Pri nas je vzela to reč svoj čas država v roke. Eno tretjino so plačali tlačani, eno dežele, eno država. V Bosni in Hercegovini pa hočejo, naj kmetje vse sami plačajo, in vrh tega bi radi dali zasebnim spekulantom celo reč v roke. Ogrski judje so osnovali v ta namen banko in bosanska vlada ji hoče dati posebne pravice. Kmetje bi dobili pri tej banki denar na posodo; jamčila bi zanj tudi dežela; vrh tega bi vse poizvedbe banki zastoj izvrševali uradniki. Ko bi se to zgodilo, bi dobili Ogrri vso deželo v roke. Age in begi, ki so že zdaj zelo zadolženi, bi kmalu zapravili odkupnine; kmetje bi pa ne mogli plačevati svojih letnih odplačil in boben bi pel. Banka bi

dobivala zemljo v svojo last in bi jo odajala tujim, seveda najprej madjarskim naseljencem. Vrh tega bi pa, kakor se že zdaj vidi, hrvaške in srbske izobražence, advokate in zdravnike tiščala v odvisnosti, ker bi jim dajala raznovrstne službe ali zastopstvo. Škoda bi bila nezmerna.

Naša poslanca dr. Šusteršič in dr. Krek sta se že v prešnjem zasedanju uprla v odbor za Bosno in Hercegovino, ogrski umazani nakani. Danes teden je pa dr. Šusteršič v državnem zboru, takoj v prvi redni seji, z nujnim predlogom stopil pred državni zbor in neusmiljeno razkrinkal nameravano ogrsko banko in ošibal postopanje bosanske vlade. Zahteval je od naše vlade, naj se odločno postavi po robu. Bilo je res lepo, ko se je cela zbornica vzdignila za dr. Šusteršičev predlog, in ko je tudi avstrijski finančni minister obljubil, da bo de vlada storila svojo dolžnost. Dr. Šusteršič je s svojim predlogom zedinil zbornico; in ne samo mi, marveč cela Avstrija mu mora biti zato hvaležna.

Temu pa dodajamo še eno misel: Naj se izvrši kmečki odkup v Bosni kakorkoli, gotovo je, da bo tam zemlje mnogo na prodaj, in sicer za nizko ceno. Bilo bi zelo dobro, ko bi tudi naši rojaki na to mislili. Na vse strani bi bilo prav, ko bi se naših ljudi, ki danes nosijo prodajat v Ameriko svoje moči, oprijela misel na Bosno. Če se že morajo izseljevati, naj gre do dol, kjer si morejo takorekoč doma z umnim gospodarstvom ustvariti lepe domačije v korist sebi in celemu narodu.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Slab začetek.

Češki radikalci so bili s svojo obstrukcijo povzročili, da je bil državni zbor

zaključen. Do 10. marca, ko so se zopet odprla poslancem vrata državne zbornice, se ni njihova jeza prav nič poglela, temveč je še celo narasla, ker so jih na Češkem sodnijsko preganjali zaradi »veleizdaje«. Pričakovati je tedaj bilo, da bodo takoj v prvi seji državnega zbora dali duška svoji jezi na Binerta. Ko so ministri stopili v dvorano, so jeli češki radikalci razgrajati in psovati zlasti Binerta in notranjega ter pravosodnega ministra. Dasi jim ostale češke stranke niso pomagale kričati, je vendar bilo vpitje tako glasno, da ni bilo moči razumeti niti besedice iz govora starostnega predsednika Funkeja.

Predsedstvo.

Poslanec Funke nato določi, naj se vrši volitev predsednika in podpredsednikov. Za predsednika državne zbornice je bil izvoljen, kot je bilo pričakovati, nemški krščanski socialc Pataj z 237 glasovi. »Slovaška jednota« je volila Čeha dr. Pacaka, ki je dobil 103 glasove. — Za podpredsednika je bil izvoljen kot zastopnik Jugoslovanov v državnozbornem predsedstvu Hrvat dr. Laginja, član »Jugoslovanske zveze«.

Binert govori.

Ministrski predsednik Binert je v prvi seji poskušal govoriti, a češki radikalci so zagnali tak krik, da ga ni bilo mogoče razumeti, dasi je govoril celo uro. Ministrski predsednik je govoril zlasti o zunanjem položaju. Dejal je, da je nova vlada prevzela svojo službo v resnem in težavnem času. Turčiji smo plačali Bosno in Hercegovino drago, a vendar ne predrago, ker nam je sedaj zagotovljena mirna posest teh dveh dežel. Vsled sporazuma s Turčijo je upati, da se bomo tudi s Srbijo lažje pobotali. Avstrija želi, da se spor mirno poravnava in da se dogovarja s Srbijo samo; pripravljena je podati svoji sosedu prijateljsko desnico, ako Srbija obljubi, da ne bo segala v avstrijske pravice in avstrijsko posest.

Zavarovanje proti neizgodam.

Takoj v prvi seji so poslanec Roškar in tovariši predlagali splošno in obvezno zavarovanje proti vremenskim neizgodam. Predlagatelj opisuje silno bedo kmečkih posestnikov vsled raznih uim. Državne podpore nikakor ne morejo olajšati te bede. Tako bodo kmečko prebivalstvo več let čutilo slabe posledice lanske suše. Zato je dolžnost vlade, da vendar že enkrat predloži načrt zakona za zavarovanje proti neizgodam s pomočjo državnih prispevkov. — Vlada je predložila tudi več postav, ki niso prišle v razgovor zaradi zaključenja državnega zbora. Med njimi je poslovnikova izprememba, priklonitev Bosne in Hercegovine, proračun, jezikovni zakon, splošno zavarovanje postava proti pijančevanju, italijansko vseučilišče in drugo.

Bosanska banka.

»Domoljubovi« bravci vedo, da ustanovné Mažari v Sarajevu kmetiško banko, ki bo spravljala prislužek trdih rok bosanskih kmetov v globoke žepe budimpeštanskih madžarskih židov. Madžarski

ministrski predsednik Vekerle in minister za Bosno, Burian, sta čisto na tihem in za hrbtom avstrijske vlade vse uredila in pripravila — in v našem parlamentu ni padla niti besedica o tem. Zasluga, da je opozoril našo vladu na Madžare, ki so hoteli na ta način Avstrijo gospodarsko izpodrinuti iz Bosne, gre našemu dr. Šusteršiču, ki je v drugi seji državnega zbora, dne 11. sušca utemeljeval svoj nujni predlog o madžarski banki v Sarajevu. Dr. Šusteršič je opozarjal na dolžnost avstrijskega parlamenta, da spregovori v tako važni zadevi odločno besedo ter naroči vladi, naj pazi na avstrijske koristi v Bosni. — Nujni predlog dr. Šusteršiča je bil enoglasno sprejet.

VELEIZDAJAVCI.

Pri zagrebški pravdi proti Srbom, ki so obdolženi veleizdaje, sta bila do sedaj zaslišana glavna obtoženca, brata Adam in Valerijan Pribičević. Srbi se zagovarjajo zelo spretno in državnemu pravdniku se bo težko posrečilo jim dokazati, da so pripravljali upor proti naši vladajoči rodovini in silili pod zarjavelo žezlo srbskega Petra, dasi je že iz dosedanj razprave jasno, da popolnoma nedolžni hrvaški Srbi niso. Obtoženca na glavna vprašanja sodnega predsednika ne odgovarjata in venomer zahtevata, naj se zasliši glavna priča Nastič, ki je vso veleizdajniško zadevo spravil na dan, češ, da mu bosta dokazala, da je lagal.

SRBIJA MOLČI.

Ko so velesile posredovale v Belgradu, da bi preprečile vojsko, ki se je boje, ter opomnile Srbijo, naj bo mirna in naj ne izziva Avstrije, je srbski zunanji minister dr. Milovanović odgovoril dne 10. sušca vsem poslanikom v Belgradu nekako tako-le:

Srbija ne namerava izzvati vojske z Avstrijo, ampak hoče ostati z njo v prijateljskem razmerju, kakor zahtevajo avstrijske in srbske koristi. Srbija neče odločevati o usodi Bosne in Hercegovine, ker je prepričana, da je to stvar evropskih velesil. Zato ne zahteva sedaj Srbija od Avstrije nikakih odškodnin, niti zemljiških, niti političnih, niti gospodarskih, temveč zaupa v modrost in pravičnost velesil, ki bodo uravnale njeno razmerje do Avstrije.

Srbija je torej odgovorila jako previdno. Trdi, da hoče ostati mirna, da si ne želi vojske in da ne zahteva sama od Avstrije ničesar — a vendar ne odnehuje in ne jenja stegovati rok proti Bosni. Pravi, da ne zahteva nikakih odškodnin. Toda obenem izjavlja, da izročja vso zadevo v roke velevlasti, ki naj pri skupni konferenci določijo, kaj ji gre. Sama si ne upa pomoliti Avstriji pesti pod nos, temveč se skriva za ruski, angleški in francoski hrbet in iz varnega zavetišča zmerja. Ko se snide mednarodna konferenca — si misli in se tolaži — bo že dobra naša mamica Rusija poskrbela, da bo Avstrija tepena; pomagal bo stric anglež — in tako opravimo najbolj poceni. Toda Avstrija neče konference, ker se bosensko vprašanje tiče samo nje in Turčije, ki je sprejela ceno

in sedaj molči. Kaj torej Srbiji mar naša kupčija in čemu konferenca?

Avstrija je morala biti na jasnem. Hotela je dati Srbiji priložnost, da brez ovinikov pove, kaj hoče: mir ali vojsko. Ta priložnost se je ponudila ob sklepanju trgovinske pogodbe. Srbija je sedaj, ko je od vseh strani obkoljena in nima nikjer poti do morja, popolnoma navezana na avstro - ogrsko mejo; kadar se ta zapre, je srbska trgovina obsojena na smrt. Tu je torej kazalo prijeti Srbijo. Zato je naš poslanik grof Forgač dne 6. t. m. naznačil srbski vladi, da Avstrija ne more ponoviti trgovske pogodbe s Srbijo, ki poteče 1. aprila, dokler Srbija ne izjavi, da želi živeti z Avstrijo v miru. — Sedaj je na Srbiji, da odgovori.

Toda Srbija molči kot grob. Preteklo je že deset dni, odkar čakamo jasnega odgovora, a dosedaj ga še ni. Srbija bi morala ali naravnost odgovoriti, da se odpuveduje vsem upom na Bosno, in potem bo mir. Ali se bo zopet sklicevala na mednarodno konferenco in tedaj se začne brezobzirna trgovinska vojska, v kateri bo Srbija trpela silno škodo. Ali bo odlašala nekaj časa z odgovorom, se med tem skrbno pripravljala za vojsko — potem se bo uresničilo prerokovanje onih nesrečnih prerokov, ki trdijo, da more samo kri spraviti Avstrijo in Srbijo. Vse je napeto, vse težko pričakuje, kake vesti nam prinese brzojav iz Belgrada, ki se še vedno živahno oborožuje, rožlja s sabljami in oborožuje ruske prostovoljce, ki so prihiteli pomagat Srbom v vojski proti Avstriji. V najbližjem času bo kocka padla in Bog daj, da bi ne odločila za vojsko!

RUSIJA POSREDUJE.

Za kar Srbiji v prvi vrsti gre, je pot do morja, ker je to edin način, da reši svojo trgovino; sedaj je čisto odvisna od Avstro - Ogrske, in kadar se zapre naša meja, zastane v Srbiji vsa kupčija. Ker pa ni veliko upanja, da bi Srbija dobila pot preko Bosne k morju — skuša Rusija pomagati Srbiji na drugi način. Rusija namreč sedaj kupuje za Srbijo Novi pazar, ki ga je Avstrija vrnila Trčiji, ko si je priklonila Bosno. Toda turški zunanji minister neče o tem veliko slišati, ker ve, da bi se Avstriji zelo zameril, ako bi prodal Novi pazar, ki ga mora Avstrija vsled pogodbe s Turčijo varovati.

BOLGARIJA.

Pogajanja med Bolgarijo in Turčijo ne gredo prav od rok. Turki postajajo vedno bolj trdi in zahtevajo sedaj mesto 125 milijonov že 135 milijonov odškodnine. Kakor je videti bodo Bolgari plačali svojo neodvisnost z lepimi denarji.

VOLITVE V ITALIJI.

V Italiji so se izvršile državnozbornske volitve za katoličane dosti ugodno. Medtem ko so imeli prej v državnem zboru samo tri krščanske socialiste, bo njihovo število sedaj po ožjih volitvah naraslo na 20. Toda vpoštevati je, da so katoličani postavili lastne kandidate samo tam, kjer so bili popolnoma gotovi zmage ali kjer

je bila nevarnost, da zmaga brezverski kandidat, sicer so pa volili kandidate zmernih strank.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

godovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

ŠESTO POGLAVJE.

V Neronovem cirkusu.

Ob jutranjem svitu tirajo vojaki jetnike v veliki Neronov cirkus, v čigar priključju je prostora za stotine jetniških celic. V svojo veliko nejevoljo ni Tigelin hotel sinoči nobene nadaljne žrtve v svoje zamke; to tolaži zlasti Lucija, po čigar prižadevanju je bilo mnogo rimskih kristjanov rešenih nedvomne pogube. Vkljub temu koraka skoro docela obupan poleg Petra z zvezanimi rokami čez Zmagoslavni most proti Vatikanu, kjer se dviga orjaški cirkus, ki sta ga sezidala Kaligula in Neron. Tribun je sanjal nedavno o posem drugačnem izprevodu po veliki Apijski cesti.

»Pogum, moj sin!« ga vzpodbuja častiljivi starček na njegovi desnici. »Pogum, nastopili smo pot zmage! Sedaj še ne umeš mojih besedi; nekoč pa boš hvaležen Bogu, da te je pripeljal na to pot! S križem do zmage!«

»Tukaj na vrtu Agripine in v cirkusu, katerega nas peljejo, je nekako pred remi leti umrlo najstrašnejše smrti na stotine vernikov z Gospoda Jezusa.« šepeta Peter sam pri sebi kakor v premišljanju. »Oni-le veliki steber, ki se dviga redi tekališča, je bil takrat osvetljen od trvavih žarkov 'živih bakelj'. Ob njegovem vznjožu je izdahnilo neštivilno žrtev. Toda po kratkih hipih trpljenja so bili prejeti kot mučeniki v večno veselje in veličastvo. Zdaj pojo že tretje leto zmagoslavno alelujo, njihova radostna pesem se utihne nikdar.«

Nato jame pregibati svoje ustnice v goreči molitvi in reče čez nekaj časa s vdaležnim pogledom proti nebu: »Zdaj se bo izpolnila beseda Gospodova: 'Kadar boš star, boš raztegnil svoje roke in drugi bo opasal in odpeljal, kamor ne boš hotel.' V resnici: meso omahuje in ne mara, toda duh bo zmagal z močjo Gospodovo!«

Ko se posvetijo prvi žarki jutranjega solnca, dospejo jetniki do cirkusa. Tigelin, ki stopa prvi, pripomni pikro Luciju Flaviju: »No, tribun, le naglej se zdaj solnca, neba in cvetočih vrtov tu kroginkrog! Najbrž preteče precej časa, preden te zoret obsije blagodejno solnce in se nasrtaš svežega zraka — ako te ne sreča paret in se ne odločiš izročiti svoje ljubke sestric mogočnemu Neronu, s čimer bi si stanovil rjev in sebi srečno in veselo bodočnost. Mar li ni tako? Prav, vsak je

svoje sreče kovač! Sicer pa dobimo deklico bodisi tako ali tako v svoje roke!«

Tribun ne odgovori ničesar. Načelnik cesarjeve telesne straže se mu ne zdi vreden besede. Nato stopijo jetniki skozi velikanska vrata v obokano dvorano, ki služi za stražnico. Tigelin brž zašepče ječarju nekaj besedi, nato se zaničljivo prikloni in odide. Ječar Tigrin, širokoplečat in godrnjav orjak, ki je izgubil v boju z nekim germanskim hrustom levo oko, sedi s svojimi tovariši ravno pri zajtrku.

»Ti krščanski psi ne dajo človeku niti po dnevu niti po noči miru. Kmalu ne bo več prostora za te pravične in svete roparje in morilce! Halo, Gani, daj mi še enkrat vrč, sicer mi paglavci izpijete vse, preden se vrnem!« vpije razkačen Tigrin.

Nato pritisne posodo k svojim debelim ustnicam in jo v trenutku izpije do dna. Ko premotri z edinim očesom posamezne jetnike, pripomni: »No, prav vsakdanja krščanska golazen! Skoraj niste vredni, da vas vržem pred zverine! — Ta stavec je torej kolovodja onih bedakov, ki molijo osla kot boga? Zaradi te prednosti zasluži posebno celico! Njegove kosti so bile nekoč morda še precej trdne, zdaj so pa že prerahle za krvavi spopad na bojišču!«

»Prijatelj, upam, da sem še vedno dosti čil in krepak, da umrjem na križu!« prijazno odgovarja sivolasi starček.

»Vidiš spaka, kako ga veseli smrt na križu! Vendar moram priznati, da se mi zdi križ najsramatnejša smrt, kar jih je pri nas Rimljanih v navadi. To me uči izkušnja! Če te zgrabi kak gladni lev in te naglo pohrusta, kaj je to kaj posebnega? Resk, resk, — in stvar je opravljena. Tudi če se smodiš in pališ na grmadi, ne traja dolgo. Ampak bičanje, da leti od tebe scedrana koža, ko te pribijajo na križ in vidiš ondi zapuščen cele dneve in noči! No, hvala lepa za tako lepo počestčenje! Če se ti pa, stavec, vkljub temu cedijo sline po tej smrti, naj bo — tvoja prošnja bo uslišana! Sicer mi bo kdo očital, da ne privoščim svojemu varovancu tega veselja!«

Nato prične enooki Tigrin opazovati tribuna. »Pri Herkulu — ni napačen junak! Lahko se bo spoprijel z najmočnejšim gladiatorjem! Tudi kristjan?«

»Ne,« odgovori Lucij, »saj vidiš, da sem tribun! Zahtevam, da me pelješ pred rimskega pretorja! Tigelin, ta nesramni lopov, me je zavratno napadel v moji lastni hiši in me pripeljal semkaj! Tudi če se je zgodilo to na povelje cesarjevo, pokazati hočem, da je še trohica pravice pri rimskih sodnikih!«

»Da, da, vrli tribun! Zdaj lahko miruješ s svojim jezikom, dokler te ne postavijo pred sodnike, ako sploh še kle bivajo. No, sicer pa mislim, da te vsemogočni načelnik pretorijancev in božanski cesar rada rešita tega truda, ker sta tvoja sovražnika. Jasno je, da posteljem tako mehkopernatemu ptičku v posebni kletki. Gani, prižgi baklje! Pojdimo!«

Tigrin sveti jetnikom po obokanih hodnikih, ki se vlečejo v več nadstropij ravno pod mnogoštevilnimi vrstami ka-

menitih sedežev cirkusovih. Zadnji stopa Gani. »Najprej moramo pokazati kristjanom numidijske zverine in druge prijazne goste, s katerimi se bodo morali seznaniti!« pripomni ječar. »Glejte, živali so že zavohale svoj plen; kajne, prijetne sanje za vas kristjane?«

Potem jih pelje v podzemeljske prostore, podobne močnim kletem, kjer ima zaprte divje živali in posveti v vsak brlog s svojo bakljo. Tu zarenči jezno dvoje pantrov in zbeži pred lučjo od železne ograje na svoje ležišče. Ondi se postavi velikanski kosmatinec iz severnih dežel na svoje zadnje noge in pokaže svoje zobovje. Divji tur brusi svoj rog ob tla in se pripravlja za sovražni napad. Za vsako zver ve Tigrin prikupljivo besedo in ji pokaže jetnike, njene bodoče sovražnike. Ko dospe do numidijskega leva, strese slednji svojo mogočno grivo in zarlove tako divje, da se polasti gledalcev groza in jim gre skozi mozeg in kosti. »Dobro, prijatelj, izvrstno si nas pozdravil!« se smeje Tigrin, dočim misli Peter na 'rjovečega leva', pred katerim je tako pogosto svaril svoje vernike.

Ne daleč od bivališča krvoločnih zveri porine ječar Lucijeve služabnike v temni in nizki prostor. Tribun jim daje upanje, da bodo kmalu rešeni iz tega strašnega kraja; vsi so mu hvaležni, toda mnogo bolj jih potolaži beseda Petrova, ki jim obljublja pomoč Kristusovo in plačilo večne zmage. Petra samega tirajo v posebno celico. »Samo nekaj časa boš tukaj!« pripomni enooki Tigrin, »potem dobiš drugo stanovanje, mamertinsko ječo, kakor mi je rekel načelnik pretorijancev.«

Ko sname starčku z rok železne vezi, položi Peter svojo desnico na tribuna, rekoč: »Zdravstvuj, moj sin! Molim tudi zate in sem prepričan, da ti Bog zaradi tvoje pobožne matere podeli svojo milost! Vrni mu jo z ljubeznijo do svojih bratov! Mir s teboj!«

»Ali še ne bo konca?« sili ječar. »Skoraj si upam trditi, da si tudi ti kristjan!« se jezi nad tribunom, ko zapira vrata.

»Pri vseh bogovih! Moral bi postati kristjan, ko gledam njihovo čudovito potrpežljivost in tvoje slrovo ravnanje!« odgovori Lucij.

»Haha, prav tako se jim godi, kakor si sami želijo in kakor mi ukaže božanski Neron! Zdi se mi, da jim napravlja krvava smrt in njene muke prav posebno veselje! Ali nisi videl, kako so starcu od veselja žarele oči, ko je govoril o smrti na križu?«

»Videl sem! Čudovito in neumljivo!« odgovori Lucij.

»Sama čarovnija! Na svojih skrivnih sestankih dobivajo mēso malega otročiča in kdor zavžije le en grizljaj, je takoj voljan pretrpeti vsako muko. Tudi žene in deklice niso dosti boljše!«

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Našim dopisnikom! Kolikor bolj prodira »Domoljub« v vedno večjem številu v razne kraje naše slovenske zemlje in daleč preko njenih meja, toliko več je tistih, ki pošiljajo vanj dopise in poročila iz svojega domačega kraja. To nas silno veseli, ker je to jasno znamenje prebuje in napredka. Kar nas pa ne veseli, je to, da so ti dopisi prevečkrat le zbirka osebnih napadov ali pa dolgovozna poročila o veselicah in podobnih malovažnih stvarih. In kar je najhujše: dopisniki pošiljajo take reči s prošnjo, željo ali celo zahtevo, da jih mora prinesiti »Domoljub« takoj v prvi številki in sicer v celnem obsegu, neokrajšane in to velikokrat kar na vatle dolge dopise. In če uredništvo le deloma ustreže tem željam, pa je »Domoljub« napolnjen s takimi stvarmi, ki zanimajo le jako omejeno število ljudi, za občekoristne in splošno zanimive stvari pa zmanjka prostora.

Zato je uredništvo sklenilo, da v prihodnje sprejema le čisto kratka, stvarna in res zanimiva poročila iz raznih krajev. Kar ne bo v tem smislu sestavljene, bo romalo v koš; ista usoda bo zadela tudi vse dopise brez podpisa. Društvene vesti bomo prinašali le v »Društveniku«, a tudi tam le čisto na kratko. Cerkvene stvari in kar se tiče Marijinih družb, pa bomo oddajali uredništvu »Bogoljuba«, ker je tam pravi prostor zanje. Tako upamo v listu dobiti prostora za druge važnejše in koristnejše reči. Upamo, da nam bodo gospodje dopisniki olajšali to delo s tem, da se bodo radovoljno ravnali po teh naših željah!

Deželnozborske volitve na Koroškem. Kmalu bo treba stopiti koroškim Slovincem na volišče. Katoliško politično društvo je postavilo več vrlih narodaših mož za kandidate. Do sedaj so imeli Slovenci samo enega zastopnika v deželni zbornici. Sedaj le upati kljub krivičnemu in Slovencem skrajno nesrečno skrpanemu volivnemu redu na boljše zmago, ako store vsi svojo narodno dolžnost. Politično društvo predlaga te-le može kot kandidate: V splošni skupini za volilni okraj mesto Celovec, sodni okraj Celovec, Velikovec, Dobrlavas, Pliberk in Železna Kapla: gospod Franc Grafenauer, državni poslanec in posestnik na Brdu. Volitve za to skupino bodo v sredo 24. t. m., morebitne ožje volitve 27. t. m. V kmečki skupini: II. Za volilni okraj Velikovec-Dobrlavas: grebinjski župan g. Florijan Ellersdorfer, posestnik v Ravžu. III. Za volilni okraj Pliberk-Železna Kapla: g. Franc Grafenauer, državni poslanec in posestnik na Brdu. Za slučaj, da zmaga g. Grafenauer v splošni kuriji, se je imenoval za volilni okraj Pliberk-Železna Kapla kot eventualni kandidat č. gosp. monsieur Valentin Podgorc, ravnatelj hranilnice in posojilnice v Celovcu. IV. Za volilni okraj Beljak-Paternion-Rožek: gosp. Janez Vošpernik, posestnik v Zgornjih Jezercih pri Vrbi. V. Za volilni okraj Trbiž-Podkloster: g. Jožef Škr-

bina, p. d. Kažin, posestnik v Dolih pri Vratih. Volitve v kmečki skupini se vršijo v ponedeljek, dne 29. marca 1909. Morebiti potrebne ožje volitve se bodo vršile v sredo, dne 31. marca 1909. — Volivcem kmečke skupine: Celovška okolica-Borovlje na znanje! Vsled posebnih razmer je g. Jakob Hofstätter kandidatura za ta okraj odklonil, zajedno pa obljubil, da ostane prej ko slej zvest pristaš naše stranke in da bo za kandidata naše stranke z vso vneto deloval. Vsled tega je politično društvo postavilo za kandidata g. Janeza Štrukl p. d. Vende, posestnika na Tibičah pri Dholici. — Pridite vsi do zadnjega na volišče. Nemški liberalci delajo z lažjo in najnesramnejšimi sredstvi za zmago svojih kandidatov, ki so naši najstrupenejši sovražniki.

Liberalci kranjski tudi v postu pleše'o. Ti dobri katoličani ne poznajo ne božjih, ne cerkvenih zapovedi. Kvaterno soboto je napravilo njihovo »športno društvo« javen ples v »Narodnem domu«. V »Narodu« na dolgo in široko opisujejo ta postni ples, katerega so počastili »dobri kristjani« Hribar, Tavčar, dr. Triller, dr. Novak in Knez. Človeku se mora gabit, ako poslušá hinavsko govorjenje liberalcev, ki se na shodih ponašajo s svojim krščanstvom, doma žive pa uprav pagansko. Na te limanice ne boste ujeli naših mož, ker vas le predobro poznajo.

V Kostanjevici na Dolenjskem je bil liberalni shod. Na n'em je govoril mladi Žerjav iz Ljubljane. Fant je prišel komaj z Dunaja iz šole in že hoče vse vedeti. Čuditi se moramo le tistim kmetom, ki so prišli na shod in poslušali tega fanta, ki je govoril tako ostudno n. pr. o klerikalcih, ki ližejo oltarje, in zapeljujejo h krivi prisegi in obrekujejo itd. V Litiji se je ta mladič še na prsa tolkel in se bahal, da je dober katoličan, tu pa je že pokazal svojo pravo barvo in izrekel, da podpiše vse, kar je kdaj napisal o verskem vprašanju. Svoj čas je bil Žerjav urednik lista »Omladine« in je pridno vanj dopisoval. Ta list je bil pod Žerjavovim uredništvom in je še sedaj eden najboljših brezverskih časopisov, ki je tajil Boga in sramotil katoliško Cerkev in vse njene obrede. Sedaj se pa upa duševni oče tega lista hoditi po deželi in učiti našega kmeta. Žalostno, prežalostno, da se najdejo semintja še zaslepijenci, ki gredo na take shode, kakoršne sklicujejo liberalci, ki so že neštevilnokrat dokazali, da so najhujši nasprotniki vere in kmeta. »Narod« se hvali, da je bilo več udeležencev na shodu iz Št. Jerneja. Da niso bili to naši možje, smo prepričani.

Razdelitev krmil. Iz poslanskih krogov se nam piše: Nekatera županstva so se prav malo zanimala za vladne razglase glede na prigrasitve za krmila po znižani ceni. In čudno, da so ta županstva večinoma v liberalnih rokah. Tako piše posestnik iz občine Št. Vid nad Cirknico: Pri nas ljudje večinoma niso vedeli, da se dobe tudi otrobi in koruza po znižani ceni.

Naš župan je oglasil samo sebe za pet kvintalov otrobov in pa še tri druge za šest stotov. Vsi ostali živinorejci niso dobili niti pest sena ali otrobov. Enake nerednosti so se godile drugod. Županstvo Senožeče n. pr. je odposlalo naročilo šel 19. svečana, torej dober mesec prepozno. Vse prošnje je vlada seveda zavrnila. Isto se je zgodilo s prošnjami iz Dolenje vasi pri Senožečah in drugih občin. Zato opozarjamo in prosimo svoje zaupnike: Ne pošiljajte poslancem novih prošenj! Ustregli bi radi vsi, ko bi vedeli, kje naj dobe pokritje izdatkov. Kakor čujemo, je vladni kredit že davno prekoračen in vlada vsled tega zavrača že nad 14 dni vse zapoznele prošnje.

Osemdesetletnico svojega rojstva je praznoval dne 13. sušca gospod Josip Zelen, posestnik v Senožečah. Bil je več let senožeški župan, od leta 1895 do 1901 tudi deželni poslanec. V svojih mlajših letih je mnogo dopisoval v Bleiwe-sove »Novice« in bil vedno vrl narodnjak, prava kraška korenina. Še mnogo let!

Vlom v Ljubljani. V Bahovčevo trgovino z moko sta vlomila minoli teden dva iz zagrebških zaporov ubega jetnika Jurij Franetič in Jožef Rukavina. Policijski stražnik Kotnik je čul nek ropot iz trgovine prih'ati. Obvestil je takoj še drugega stžanika, ki sta prisluškovala. Zbudila sta gospodarja in ko sta obvestila še druge stražnike, so šli v trgovino ter našli ondi vlomljeno Wertheimerjevo blagajno. Velika luknja je bila zavrtana vanjo. Tika sta pobegnila v podstrešja, od tu dalje po strehah v hišo g. kateheta Smrekarja. Tu so ju dobili stražniki okoli 6. ure zjutraj, kjer sta ležala skrita v podstrešni shrambi. Izročili so ju sodišču.

Novice iz Amerike. Č. g. msgr. Bih se je vrnil med svoje župljane v Elly, Minn. Bil je jako slovesno sprejet. — Kot stalni župnik v Hinkley pride župnik J. Siffner iz Elly, Minn. — Umrla je v Clevelandu Slovenca Andrej Pelanu soproga Helena, doma iz Lož pri Starem trgu. — Poročil se je v Clevelandu J. Pirč iz Grahovega pri Cerknici z gđno. Malčko Spec. — Umrla je v Clevelandu Slovenka Marija Bladnik, stara 22 let.

Slovenska zmaga v Trstu. Pri volitvi v cenilno komisijo za osebni davek III. skupine četrtega, petega in šestega predmestnega okraja so zmagali slovenski kandidati.

— **Smrt strastne kadilke.** Iz Št. Rupertja pri Celovcu poročajo: 72-letna umirovljena delavka tobačne tovarne M. Graf je bila strastna kadilka. Te dni je s tlečo cigareto v ustih zaspala v postelji. Postelja se je vnela in starka se je v dimu zadušila.

Protestantje na delu. V Ljubljani biva več let krivoverski pridigar Anton Chraška. Drugega posla nima ta mož, nego da prestavlja iz nemškega v slovenščino razne brošure ter jih razdeljuje po mestu oziroma razpošilja po deželi. Zadnji čas so zopet njegovi pristaši razdeljevali p

mestu take v protestantskem duhu pisane knjižure z napisom: »Življenje gospoda našega Jezusa Kristusa, po sv. Lukežu«. Opozorjamo občinstvo, ker mnogi ne vedo, odkod prihajajo te knjige, da so protestantovskega izvora in zato katoličanom prepovedane.

Nazadovanje socialne demokracije. Pri dopolnilnih volitvah za nižje-avstrijski deželni zbor je nazadovala socialna demokracija za 1562 glasov v III. okraju. Tudi v rdeči trdnjavi, v Favoritih, so nazadovali za 705 glasov. Sploh je povsod socialna demokracija nazadovala, dočim so krščanski socialci napredovali. Med nemškimi delavstvom se že jasni. Upamo, da tudi Slovenci ne bodo zaostali in pokazali, da ne trpijo internacionalne komande. K uspehu pa naj pomaga krščansko-socialno časopisje in naša organizacija.

Vera — privatna stvar. Prizivno sodišče v Rim je obsodilo socialno-demokratskega župana Roberta Bergenghena, ker je vrgel iz cerkve križ, na 500 frankov globe. Dal je tudi iz cerkve odstraniti župnika. Vsled tega je bil obsojen radi zlorabe uradne oblasti in radi motenja hišnega miru. Oj, ti socialisti!

»Klerikalna strahovlada.« Na zadnjem shodu v Ljubljani se je Kristan pridružil nad dunajskimi krščanskimi socialci, ker so dali zapreti »svobodno šolo«, v kateri so učili verouk neizprašani učitelji. Torej popolnoma upravičeno. No, ne pisali bi mi o tem, če bi imeli rdečkarji pri tem čisto vest. Toda mi spomnimo Kristana le na njegove brate na Francoskem. Kaj so vse tam počenjali s katoliškimi šolami?! Ali je to svobodno? Ali se tako razumeva, da je vera privatna stvar? Tako je, kadar vlada socialna demokracija! Laž, korupcija in terorizem na vseh koncih in krajih. Potem pa še gospodje upijejo o klerikalni vladi in o rimskih hlapih. Tako hinavsko znajo zavijati. Proč z njimi! Primite se za svoj nos gospod Kristan.

Smrtna kosa. Na Viču pri Ljubljani je umrl gostiničar in posestnik gospod A. Rovšek, star šele 37 let. — V Kandiji pri Novem mestu je umrla v gradu Kamen gospa Rozina, tašča gospoda deželnega glavarja Šukljeta. — V Novem mestu je umrla gospa Marija Božič, mati ondotnega trgovca. — V Ljubljani je umrl umirovljeni višji deželnosodni svetnik g. Lovrenc Ulčar. — 8. t. m. je umrl v Ljubljani kovaški mojster in hišni posestnik gospod Ivan Demšar. — Vsi umrli naj počivajo v miru!

Za podžupana ljubljanskega so liberalni mestni očetje izvolili mesto dr. Bleiweisa, odvetnika dr. Tavčarja. In našla sta se zopet oba Ivana.

Prijeli so nevarnega tlača Ivana Frankelina, ki je bil rojen l. 1875. v Ljubljani in pristojen v Radoljico. Izdajal se je po Štajerskem za usmiljenega brata. Pobiral je tu in tudi po Kranjskem darove za novo cerkev na Brezjah ter vse porabil za-se.

S. L. S. je priredila zadnji čas zopet več shodov po deželi. Na Mirnu sta govorila deželna poslanca dr. Lampe in dr. Zajec. Na Selu pri Ljubljani se je vršil

shod pod vodstvom deželnega poslanca Dimnika. Na tem shodu sta govorila dr. Krek in dr. Rožič. — V Cerknici sta govorila zadnji nedeljo dr. Lampe in državni poslanec Gostiščar. — V Preddvoru sta govorila poslanca Jarc in Zabret.

Kakšne namene imajo liberalci, ki so začeli zopet prirejati shode po deželi, je povedal eden izmed stebrov štajerske liberalne stranke. Ta je govoril v neki gostilni gornjeradgonskega okraja, da ko bo »Narodna stranka«, bolje rečeno liberalna stranka, prišla na površje na slovenskem Štajerskem, ko bode podjarmila Kmečko zvezo, bo najprej pregnala kaplane in župnike. Pregelna bo sploh vse, kar je katoliškega, vpeljala svobodno šolo, delovala za ločitev zakona itd. Ljudstvo sedaj zopet vidi, kake namene imajo liberalci v resnici, če ravno vedno trdijo, da niso proti veri. Mi pa jim moramo pri prihodnjih volitvah pokazati, da bode še precej časa minulo, predno bodo prišli na površje. Naše geslo in delo bodi: proč z Narodno stranko, ki trosi verski in narodni razpor med naše ljudstvo. Dotični gospod, ki je tako mastno govoril, pa naj premisli, da ne bode nikoli na površju. On povsod govori proti naši stranki, ki je na versko-narodnem stališču, a naš denar mu je vedno po godu. Če bi mu ga kar cele žaklje nosili. Tako piše »Slovenski Gospodar«, glasilo štajerskih katoliških kmetov. Prav iste namene imajo tudi kranjski liberalci.

Za živinorejce. Deželni odbor je sklenil, da bo podpiral nakup plemenskih bikov na sledeči način: Živinorejske zadruge, ki hočejo nabaviti bike-plemenjake, se obrnejo do deželnega odbora, ki prevzame za nakup polovico stroškov, polovico pa mora plačati dotična zadruga. Deželni odbor tudi plača potne stroške enemu od poslancu zadruge. Posamezniki, ki si žele nabaviti bikov-plemenjakov, dobe od dežele eno tretjino cene. Nabavljanje se bo vršilo tako, da pojde deželni živinorejski nadzornik kot posvetovalni strokovnjak in voditelj z živinorejci. Takim potovanjem se lahko pridružijo tudi drugi živinorejci, ki hočejo nakupiti krav. Pri tem se bo pazilo na to, da se goje same pasme, ki so dotičnim krajem primerne.

Iz deželne službe. G. Jak. Legvart je sprejet v deželno službo kot deželni mlekarški in živinorejski nadzornik. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo, da se deželni mlekarški in živinorejski nadzornik plačuje od države.

V Adlešičih v Beli Krajini je 4. t. m. ogenj vpepelil hišo Mikota Vardijana ter svinjake in hlev. Škoda je občutna.

V ljubljanskem frančiškanskem samostanu je umrl pretekli teden frater Daniel Glagovšek, star 56 let. Naj počiva v miru!

Društvo »Abstinent« je imelo 5. t. m. dobro obiskan občni zbor. Društvo ima vsak teden predavanje v prostorih kršč. socialne zveze v »Unionu«. Tudi po deželi je priredilo več predavanj. Za društvo se kaže zadnji čas vedno več zanimanja.

Duhovniške spremembe v celovski škofiji. V Rabelj je šel za provizorja O. Ciril Goričan, kapucin iz Celovca. V Kotmaroves je šel za provizorja, ker je žup-

nik Rotar zbolel, provizor Franc Vuk iz Blač na Zilji.

Za vajiška zavetišča se je zavzel v seji dež. odbor s tem, da je naročil svojemu obrtnemu referentu, da izdelava načrt, po katerem bi se organizirala taka zavetišča polagoma po celi deželi. Obenem se je dovolila »Društvu rokodelskih mojstrov«, ki že vzdržuje tako zavetišče, podpora 600 K.

Štajerske deželnozbornske volitve so že razpisane. Razglas je z dne 28. feb. Zato bodo imeli v splošni skupini vsi tisti volivno pravico, ki so dne 28. februarja že eno leto v enem in istem kraju prebivali in ki so 24. febr. že 24. let stari. Volivni dnevi so sedeči: 7. maja splošna skupina (ožje volitve 14. maja); kmečke občine 17. maja (ožje volitve dne 22. maja, event. 27. maja; pri dveh mandatih so namreč mogoče dvojne ožje volitve); 24. maja trgi in mesta (ožje volitve 28. maja in 2. junija). Veleposestvo in trg. obrtni zbornici ne prideta za nas v poštev.

Žrtev alkohola. Iz štajerske Slovenske Bistrice poročajo: Dne 8. t. m. so pili v neki tukajšnji gostilni v Šolski ulici kmetje iz Pohorja, med njimi je bila tudi žena Terezija Legat. En kmet reče, da gre stavit, da ne more Terezija Legat spiti en liter žganja v petih minutah. Žena je bila zadovoljna s stavu in res izpila liter žganja. Takoj na to pa se je zgrudila na tla. Spravili so jo v bolnišnico, kjer je čez četrt ure umrla. O to nesrečno žganje!

Pasja steklina brez konca in kraja. Kljub strogim odredbam ponavljajo se slučajni pasje stekline, posebno po okolici Ljubljane, kjer so se dognali v zadnjem času slučajni na Brodu, v Besnici, Vodmatu, na Laverci v Št. Vidu in Sostrem. Ker se bolezen širi le po ugrizu od živali do živali, pripisovati je v prvi vrsti **malomarnosti pasjih lastnikov**, da se ta nevarna bolezen ne more zatreti. Pozivijamo iz novega, da vsakdo pazi na svoje živali, posebno pa na pse in mačke ter se briga za nje. Vsako sumljivo obolenje naznani naj se županstvu ali orožnikom, izpolnjujejo naj se strogo uradne naredbe kontumacaj, da se tako prepreči lastna in tuja škoda in nesreča. Store pa naj tudi županstva in javni organi svojo dolžnost! Posestniki, ki se ne bodo po tem ravnali, bodo najstrožje kaznovani.

Za usmiljena srca! Dva otroka, eden star 20 dni, drugi 13 mesecev, sta ravnokar izgubila mater; oče je v največji revščini in ni nikogar, ki bi ju sicer vzel v oskrb. Ali bi se našlo kako dobro srce, ki bi hotelo enega ali drugega izmed teh otrok vzeti za svojega ali kako drugače pomagati v tej stiski? Vsa tozadevna pisma na upravništvo »Slovenca«.

Domači živinozdravnik (spisal Dular), po katerem se v zadnjem času zelo povprašuje, je izšel v novem predelanem in pomnoženem natisu in ima višjo ceno od dosedanje, velja namreč s poštnino vred 1 K 80 h. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Občinski zakon za Kranjsko, izdal deželni tajnik Jožef Pfeifer, je izšel rav-

nokar v novem šestem natisu in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena s poštnino vred 1 K 35 h, vezana knjiga 1 K 90 h s poštnino vred.

»Boj za slovensko vseučilišče« je naslov knjižici, ki jo je izdala te dni »Slovenska dijaška zveza«. Ker je pisana knjižica kolikor mogoče poljudno in vsakemu razumljivo, bodo gotovo z veseljem segali po njej posebno člani naših organizacij, tembolj, ker je tudi cena naravnost malenkostna, da si obsega knjižica blizu petdeset strani. Posamezen izvod stane namreč samo 30 h, a če se naroči vsaj deset izvodov skupaj, stane izvod le po 20 h. Doselej nimamo o tako važnem vprašanju, kot je ravno slovensko vseučiliško vprašanje, še nobene knjige za ljudstvo, iz te knjižice pa se vsakdo natančno pouči, zakaj zahtevamo svoje vseučilišče v Ljubljani in kako neprecenljive vrednosti bi bilo za ves slovenski narod. Trikrat smo že imeli svoje vseučilišče v Ljubljani, a ravno tolikokrat smo ga tudi že izgubili, toda zahteva po njem ni nikdar vtihihnila. Danes pa občutimo to svojo kulturno potrebo močnejše kot kdaj prej, ker so postale razmere za slovenskega dijaka na nemških vseučiliših naravnost neznosne. Da so razni pomisleki, ki jih ima ta ali oni proti slovenskemu vseučilišču, popolnoma neosnovani, kakor so neosnovana očitanja in zavračanja sovražnih Nemcev, ki nam slovenskega vseučilišča ne privoščijo, ker bi nas potem ne mogli več ponemčevati kot dandanes, o tem se prepriča vsakdo, ko prečita to lepo in z navdušenjem pisano knjižico. Naj ne bo zavedne Slovenke in zavednega Slovenca, ki ne bi naročil in prečital te knjižice in se tako poučil o jako važnem vprašanju. Danes vlada v državi ljudska volja, zato bomo pa tudi dobili svoje vseučilišče edinole, ako ga ljudska volja, ves slovenski narod zahteva. Zato naj se začne po vseh društvih in izven društev agitacija za knjižico. Združi naj se jih po deset ali več skupaj in skupno naroče knjižico pri »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Jako dobro bo služil tudi priloženi formular za peticijo vseučilišča našim občinskim odborom, kmečkim zvezam in društvom sploh. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da si to knjižico naroči in jo prečita!

Gorenjske novice.

Iz St. Vida nad Ljubljano.

Hranilnica in posojilnica je imela dne 7. t. m. svoj III. redni občni zbor. Potrdili so se račun za leto 1908. V načelstvo sta bila poleg dosedanjih odbornikov izvoljena še Franc Vovko, kaplan, in Valentin Babnik, posestnik iz Glinice, v nadzorstvo pa poleg dosedanjih še Jožef Kregar, posestnik in mizarški mojster v Vižmarjih. Predsednikom nadzorstva je izvoljen profesor dr. Ivan Knific; načelnik ostane župnik Valentin Zabret, podnačelnik pa Simon Juvan, posestnik in krojaški mojster.

Bilanca hranilnice dne 31. decembra 1908 je sledeča: Hranilnih vlog je 299.172 kron 61 vinarjev, v deležih 416 kron, v tekočem računu s člani 6431 K 52 vin., v rezervnem zakladu 2141 kron 59 vin. Na posojilih je 116.673 K 38 v, v tekočem računu pri Zadrudni zvezi 187.670 kron. Čistega dobička je v lanskem letu 1201 K 57 vinarjev.

Zaupanje v domačo hranilnico raste. To kažejo sledeče številke: V I. upravnem letu (1906) se je vložilo 87.739 K, v II. l. (1907) 169.748 K, v III. l. (1908) 187.670 K. — Letos pa se je do 15. t. m. vložilo nad 60.000 K, torej vsega skupaj nad pol milijona kron.

Uradne ure v hranilnici ostanejo pri starem: v nedeljo dopoldne od pol 8. do pol 10. ure, v ponedeljek od 7. do 11. dopoldne in v torek od 6. do 8. ure zvečer. Le v teh urah se denar sprejema in izplačuje. Posojila se dajejo na intabulacijo po 5 odstotkov, na osebno poroštvo pa 5½ odstotka. Načelstvo sme tudi dovoliti izjeme.

Samoslovenske napise dobi naša občina. Tako je sklenil občinski odbor v zadnji svoji seji.

Tako je prav. Občinski odbor je v zadnji svoji seji sklenil najstrožje paziti odslej na to, da se v občini po gostilnah ne bo plesalo in imelo godbe brez licence. Doselej je bilo v tem preveč prostosti. Tako n. pr. se je v Lorenčevi gostilni poleg farne cerkve že par let godlo in plesalo na pustem torek celo noč in še na pepelnico sredo dopoldne. In Žirovnik (stalni gost te gostilne) je hvalil v »Slovenskem Narodu« to gostilno kot edino napredno v Št. Vidu. Pika.

Občinske volitve bodo pri nas meseca aprila. Liberalci se že zbirajo okrog Žirovnika in so polni sladkih besedij, kadar hodijo okrog naših ljudi. Svoja posvetovanja pa imajo v Lorenčevi, Žibertovi, pa tudi v gostilni pri Slepem Janezu, seveda pod vodstvom generala Žirovnika. Volivci, bodite sedaj previdni in oprezní. Nikar ne pozabite, da liberalci znajo resnico zelo presukati, kar so pokazali pri zadnjih občinskih volitvah l. 1906. Ne pozabite, kako je takrat proti pooblaščenču dr. Šusteršiča nastopal neki mlad doktor prava, ki se tudi piše za Žirovnika. — Ženske volilke! Pazite, komu daste pooblastila!

Z ozirom na občinske volitve je Žirovnik izbral za letos sledeča sredstva: 1. Ustanovil je kmetijsko zadrugo pri Žibertu, 2. pomnožil je svoj pevski zbor, pristopili sta k temu pevskemu zboru dve taki pevki, katerima se je v naši organizaciji reklo: adijo! 3. S svojim pevskim zborom podpira tukajšnjega »Sokola« na njegovih maskaradah, plesih in veselich. Zopet pika.

Posebne lastnosti našega »Sokola«: 1. Večina članov je takih, ki jim je telovadni odsek rekel: adijo! 2. Vsi člani so privrženci »Slov. Naroda« in »Svobodne Misli«, 3. semintje mora kak član vsled svojih posebnih odlik iti v Ljubljano na sodišče, kjer dobi za nekaj časa prosto

stanovanje. 4. vsi so sovražniki tukajšnje duhovščine, sovražniki telovadnega odseka in Marijine družbe, 5. ob nedeljah popoldan med krščanskim naukom se zbirajo v svoji telovadnici, katero jim je dal na razpolago dvorni založnik Matjan iz Ljubljane. In brat Žirovnik je na občnem zboru tega »Sokola« pri Žibertu navdušeno zaklical: »Edino le v sokolstvu je rešitev.« Še ena pika. Na zdar!

»Bogomila«. Cesar smo pogrešali, imamo. Imamo »Bogomilo«, dekliško zvezo, ki je odsek »Blaž-Potočnikove čitalnice«. Kar se je formalno ustanovilo že na občnem zboru »Čitalnice«, ustanovilo se je dejansko dne 14. marca, ko je »Čitalni« priredila javno predavanje za žene in dekleta. To vam je bila udeležba! Žive priče, kako potreben je bil v Št. Vidu ženski odsek. Domači kaplan je govoril o žalostni zgodovini ženske pri poganskih narodih kazaje na slične nevarnosti, ki pretežki tudi dandanes od delovanja gotovih krogov. Odbor »Bogomile« se je izvolil še isti dan. Če ostanejo dekleta in žene tudi zanaprej istega navdušenja, kakršno so kazale minulo nedeljo, potem je zagotovljeno »Čitalnici« nje pomlajenje, članice »Bogomile« se bodo pa tudi prepričale, da se niso zaman oklenile svoje zveze. Dal Bog, da se ne bi varali!

Iz ljublianske okolice

Vič-Glince. Tukajšnja dekliška Marijina družba bo priredila 14. in 19. sušca ob 4. popoldne v salonu g. Fr. Babnika (prej Traum) Glince št. 3 gledališko predstavo s sledečim sporedom: 1. Deklamacija, 2. Marijin otrok pred nebeškimi vrati, 3. Sv. Neža, igrokaz v dveh dejanjih, 4. Sv. Neža v nebeški slavi. (Živa slika.) Pod vodstvom gđc. učiteljice Vide Šorn se članice marljivo vadijo za to po lepi in podučni vsebini splošno priljubljeno igro. Kdor si želi koristnega in poštenega razvedrila in je radoveden, kako bodo naše nove igralke rešile svoje vloge, je vlijudno vabljen k tej predstavi. Vstopnina: sedež I. vrste 1 K, II. vrste 70 v, III. vrste 40 v, stojišče 20 vin. Ker je čisti dohodek namenjen za napravo zastave Marijine družbe, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Velika Ligojna. Naš novi vodovod je bil v jeseni popolnoma dodelan in komisijsko potrjen. Vode je bilo preteklo leto v največji suši toliko, da je zmirom čez rezervoar tekla. Največja zahvala gre tištini vrlim možem, ki so se toliko trudili za to napravo. Seveda nas težijo še dolgovci; zato smo vložili prošnjo na deželno vlado za podporo. Sedaj dobimo tudi novo šolo, ker je bilo za otroke težavno tako daleč — na Vrhniko hoditi v šolo, zlasti v hudi zimi. Pa še eno imamo na srcu, da bi se namreč Horjulčani kmalu potrudili in prišli z novo cesto do nas, ki bi bila bližnica proti Vrhniki. Ta mali trud bi bil velikega pomena za nas, posebno pa za Horjulčane in Vrzdencane.

Iz Štepanje vasí. V tem času kakor smo sedaj, je bilo pri nas navadno živahno. Nedeljsko opravilo je privabilo mnogo Ljubljančanov, posebno še popoldansko solnce mnogo šetalec v našo vas k bo-

zjemu grobu. Letos pa nemilo vreme vse podržuje. Imamo vsaj več časa, da se pomislimo o vodovodu. Treba je res na marsikaj misliti in dobro prevdariti, kakor je pisal zadnji »Domoljub«. Pa tudi, če se upošteva vse, kar je bilo zadnjič napisane v »Domoljubu«, trdim jaz še vedno, nega v »Domoljubu«, trdim jaz še vedno, da bodo vsi zadovoljni, ko bo vodovod izdajen. Ali se niso ljudje pametnim naredili? Ta misel o vodovodu se že dolgo časa motovili po naših glavah. Ker smo na vodovod vedno mislili, zato tudi ni nobeden hitel z vodnjakom pri naši šoli v Hrušici. Vedno smo odlašali in rekli: počakajmo, da bo vodovod, homo pa takrat tudi šolo preskrbeli z vodo. In ta čas pride kmalu. Treba je le energične roke, pa se bo izpeljalo. Ko sneg skopni, brž po inženirja!

Sentpeterska hranilnica in posojilnica je imela v prvih dveh mesecih prometa 72,595 kron, pač veliko, če se pomisli, koliko drugih posojilnic je v Ljubljani. Razdelila je seno za občino Moste. Za vasi Štepanja vas, obe Hrušici in Bizavik ni mogla razdeliti, ker spadajo te vasi pod občino Dobrunje, kjer je prevzela pomožno akcijo s senom domača dobrunjska hranilnica. Če bi bili posestniki iz imenovanih vasi o pravem času povedali svojo željo, naj namreč tudi njim razdeli krmo sentpeterska posojilnica, bi se bilo to zgodilo. Sedaj je pač prepozno.

Moste. Socialni demokratje so naredili pred kratkim shod pri Peklaju. Navzoč mož pripoveduje, da drugega ni bilo kakor nepopisno zabavljanje. Seveda jezi jih, ker je pri nedeljskem shodu S. L. S. na Selu pri Oražmu dr. Krek dobro »popeljal« rdečkarje. Tudi ljudje sami spregledujejo in se odvrtaajo od njih. Zadnje nedeljo sta zopet dva dobra moža, ki sta sita socialnodemokratskih zabavljic in hujskanj pristopila h katol. slov. izobraževalnemu društvu na Selu. Poznate gg. Hitija in Mlakarja?! Nezadovoljnost s socialnodemokratsko stranko jih je prignala na pravo pot. Poprej jih je že zapustil Ivan Ravnikar, ki je spregledal njihovo zmoto in se spreobrnil in pristopil k kat. slov. izobraževalnemu društvu. In kako vpitje so zagrali rdeči bratci, ker se je eden spreobrnil in jih zapustil. Napadali so Ravnikarja javno, pitali ga z Judežem itd. Jaz pravim, da se ti možje rdečkarji boje, da bi kak spreobrnenec ne razkril njihovih zmot, zato tak vrišč. Ali pa bo tole. Socialni demokratje nočejo, da bi kdo spoznal zmoto, in se oklenil resnice. Socialni demokratje nočejo ljudi obdržati v temi, ne pustijo, da bi ljudje zvedeli resnico. V zmoti hočejo obdržati vse ljudi. Zato pa nikar k njim, bežite od njih. Nikar ne naročajte njihovega lista »Naprej«. Idite tja, kjer boste zvedeli resnico.

Iz raznih krajev Gorenjske.

Sv. Križ pri Tržiču. Odkar smo dobili mi Križani novega gospoda kaplana je kar vse oživelo in veselo postalo. Še bolj pa smo zadovoljni, da smo dobili novih

moči k nam, kar se tiče cerkvenih stvari in še bolj pa društvenega življenja. Sedaj en čas smo bili v društvu brez predsednika, ko se nam je naš gospod predsednik preselil v boljši svet. Sedaj imamo pa že novega predsednika gospoda kaplana Martina Pečariča. Malo časa ga imamo šele v naši sredini, pa smo že na njegovo željo priredili ganljivo igro »Spoštuj očeta«. Dalje nam je preskrbel, da smo še imeli dvakrat predavanje v našem društvu. Prvo predavanje smo imeli dne 2. februarja in obenem 13. redni občni zbor; predaval nam je gospod Albin Pravst, kaplan iz Podbrezj o soc. demokraciji in njenih željah. Drugo predavanje smo imeli 28. februarja tudi v našem društvu, ki nam ga je priredil gospod Mihael Moškerc, urednik »Slovenca«. Soba je bila prenapolnjena, ker tega predavanja so se udeležile tudi žene in dekleta, večinoma delavke. Predaval nam je o tisku in časopisju, kako se časopisje tiska itd. Tretje predavanje bomo imeli skoro gotovo 21. t. m. popoldne v društveni sobi, kamor bo prišel naš gospod deželni poslanec Janez Piber, župnik iz Bohinjske Bistrice. Fantje in možje, oklenite se z veseljem našega katoliškega izobraževalnega društva.

Iz Preddvora. Dne 7. m. m. je bil tukaj redni občni zbor tukajšnjega slov. kat. izobraževalnega društva, kojega se je udeležilo lepo število mož in fantov, kar kaže, da se res nekoliko zanimajo za to prepotrebno društvo. Veleč. gosp. župnik je otvoril občni zbor, zatem se je sestavil odbor, in sicer: Predsednik: veleč. gosp. Frančišek Lakmayer, župnik v Preddvoru; podpredsednik: Matija Rozman, posestnik, Sred. Bela; tajnik: Frančišek Trešalt, organist v Preddvoru; tajnikov namestnik: Janez Rebol, posest. sin, Hraše; blagajnik: Andrej Rogelj, posest. sin, Tupaliče; blagajnikov namestnik: Janez Podpeskar, posestnik na Bregu; knjižničar: Lavrencij Pekovec; računski pregledovalca: Aleš Pekovec, posestnik v Mačah in Jurij Arh, župan v Preddvoru. — Potem je bilo predavanje. Predaval je veleč. gospod župnik, novo izvoljeni predsednik, o časopisju; narisal nam je kaj lepo ter nam na srce položil pomen časopisja, kako se je varovati brezverskih in liberalnih časopisov in knjig, in kako se naj poslužimo in poprimemo časopisov in knjig, ki so pisani v duhu naše sv. vere. Za ta govor izreka tukajšnje društvo vlč. g. župniku iskreno zahvalo, obenem pa prosimo veleč. g. župnika, da nam še večkrat podari kaj takih predavanj. — Potem se je pobirala letna vstopnina. Tukaj moram pa, seveda v žalost, opomniti, da so možje in fantje obrnili hrbet in odšli; le borih 23 udov se je vpisalo. Preddvorski farani, svetujem Vam, poprimite se bolj goreče tega prepotrebne društva! Kje boste več poštene zabave in razvedrila dobili, kakor pri izobraževalnem društvu? Ali ne bo čast za vas, dragi farani, če se bo zamoglo reči o Vas: glejte, kako so v Preddvoru izobraženi ljudje! Veliko bolj bo pa koristilo Vašemu duševnemu življenju, če se poprimete tega prekornega društva. — Dne 21. m. m. je priredilo tukajšnje društvo igro »Krčmar pri zvitom

rogu«, in kuplet »Beraški godci«. Bilo je prav obilo poštenega smeha in razvedrila za pust. — Ker iz minulega leta ni imelo društvo kaj posebnega poročati o kakih prireditvah, se bo novi odbor za naprej trudil, da se bo društvo oživelo tem bolj. Seveda je treba, da tudi nam pomagata še drugi s tem, da se pridno vpišete, oziroma pristopite ter se poslužite pridno branja knjig in časopisov, kojih je tukaj na razpolago v obilnem številu. Želeti je tudi, da bi se prirejali mesečni sestanki v društveni sobi in se še kaj pametnega ukrenilo pri teh sestankih.

Iz Žabnice. Naše mlado izobraževalno društvo je priredilo na pustno nedeljo popoldne javen zabaven večer, na kojega sporedu je bila poleg petja, deklamacija »Kelih nedolžnosti« od Silvina Sardenka in dve igri: »Kmet in fotograf« in »Čašica kave«. Vse se je izvršilo, dasi prvič, pohvalno. Deklamacija je bila gladka in preišljena, igralo se je pa sigurno in naravno, z umevanjem vlog. Obisk proti vstopnini je bil dovoljen, zadovoljnost s prireditvijo splošna. Le kmalu zopet kaj takega! Želeti pa je, da se občinstvo pri prihodnjih prireditvah ne gnete preveč naprej in da bi bilo tudi nekoliko več miru. — Teden kasneje smo imeli v društvu, ki šteje zdaj 100 udov, pa javno predavanje. Predaval je predsednik o za kmeta zanimivi tvarini: zemljiški odvezi, ker je bil naprošeni predavatelj g. dr. Ivan Hubad iz Škofje Loke zadržan, ki je pa zato imel minolo nedeljo dne 14. t. m. popoldne javno predavanje. — Za ponesrečence po potresu v juž. Italiji in na Siciliji smo pri nas nabrali 25 K 54 v. — 26. februarja je za kajpo nagloma umrl posestnik Andrej Porenta, bivši večletni ključar pri podružni cerkvi v Spod. Bitnjem, brat pred nedavnim umrlega župnika v Križah pri Tržiču in oče ljubljanskega bogoslovca g. Antona Porente. N. v m. p.! — Snežilo je pretekli teden dan na dan. Imamo snega cele griče. Kaj bo z ozimino!

Iz Poljanske doline pri Škofji Loki. Dne 21. februarja je »Slov. kat. izobraževalno in bralno društvo« na Trati priredilo predpustno veselico, katera se je izvršila v splošno zadovoljnost vsega občinstva, ki ga je bilo natlačeno polna dvorana. Predstavljala se je igra »Črevljar«, pri kateri so vsi dobro rešili svoje naloge, posebno pa je črevljar Blaže naredil veliko smeha in zabave. Želim, da nam še velikokrat priredijo enake zabave, ker sedaj imamo lep nov oder in tudi lepo dvorano, v katero gre mnogo občinstva, želimo pa še zato, da se nam priredijo take zabave, ker so veliko lepše in koristnejše, kot pa take, ki se prirejajo po gostilnah, kjer potem celo noč in še drugi dan razgrajajo in pijani merijo, koliko so ceste široke. — Tukaj v Poljanah pa nimamo še nobenega društva, kot jih imajo po sosednjih farah. Za druge reči Poljanci nismo ravno zadnji, le za to ni nobenega, da bi tako društvo ustanovil, da bi se mladina nekoliko bolj izobrazila in da bi se od pijančevanja odvrtaala, kateremu je sedaj mladina tako udana.

Mengeški telovadni odsek bode imel dne 14. sušca občni zbor. Na sporedu je

predavanje, predaval bode brat Podlesnik. Volitev odbora. Poročilo predsednika. Poročilo tajnika, blagajnika in načelnika. Povabljeni ste k temu predavanju vsi mladeniči. Na zdar!

g »Naprej« in rdečkarji. Iz Trziča se piše: Na veselici pri Pelarju, ki so jo priredili demokratski predilničarji in čevljarji — ne rudarji, kakor z gotovim namenom poročila lažnjivi »Naprej«, — je »špilal avtomat« glavno vlogo. Nočne krokarje seveda vznemirjajo čuki. Izlivajo svojo jezo nad gosp. Papovom, ki se za jezo teh krokarjev in čukov toliko zmeni kot za predlanski sneg. Naj ne trepetajo naši rdečkarji samo pred Papovom, ker jim odkrito povemo, da jih je mnogo, ki bodo neusmiljeno trgali rdečo ljuliko. Opozorjamo, da je pisala »Naša Moč«, da naj ne podpirajo naši somišljeniki rdečih gostiln, ki so pri Pelarju, pri Gašperinu in na Pesku. Kdor je naš somišljenik, bode ta nasvet upošteval. Verjetno pa je, da so rdečkarji zoper abstinenco, ker jo priporoča naše časopisje. Naj bodo pijanci in krokarji, a na naši strani tega ne bode, ker taki se ne morejo prištevati k nam. Kar je značajnih, ki jim je mar krepost, trdno skupaj! Sklenimo se vsi v močno vrsto nasproti podlemu rdečemu brezverstvu!

Na Jeberci pri Medvodah se je dne 3. febr. vdovi Mariji Smole v hlevu zadušilo 6 glav goveje živine in dva miada prasca. Vnela se je strelja in dim je zadušil živino. Hud udarec za ubogo udovo!

Iz Stare Loke. Preklicujem, kar sem govoril zoper posojilnico in hranilnico v Stari Loki, da sem premalo izplačano dobil na svoje knjižice, ker sem v resnici vse do zadnjega vinarja prejel. — Andrej Porenta, posestnik v Virmažah, št. 35.

Z vodovodom v Stari Loki misli preskrbeti gospod nadsvetnik plemeniti Straj Faro in nekateri sosednje vasi, nekaj loške in rateške župnije. Sam je obljubil precejšen prispevek, ako bodo država, deželna in udeleženci dali navaden donesek k zgradbi. Stari vodovod je za nič, ker se je prehitro delal. Če se bo g. nadsvetnikov načrt izpeljal, si bo s tem postavil najtrajnejši spomenik v domači vasi — o da bi tudi njegova zares krasna zbirka slik in starin ostala na Slovenskem!

Starodavna božja pot v Crngrobu se bo na vladne stroške prenovila, ker so pod beležem fine gotske slike. Ogleдал si jih je že enkrat gospod inženir Čapek. Ko bo delo izgotovljeno, bo Crngrob ena najlepših stavb — ob enem pa tudi zlasti kar se tadaj tiče — najstarejših gotskih stavb na Kranjskem, mogoče bodo potem romarji še v obilnejšem številu pohiteli k Materi božji, ker bo potnik v preslikani cerkvi lahko še bolj zbrano počastil nebeško Kraljico, ob enem pa tudi občudoval, kako so znali pred stoletji krasno slikati, ko so bili ti kraji pod škofovsko oblastjo. Da, da, pod krivo palico je bilo dobro prebivati.

g Iz Mekinj. V naši občini trpi več vasi na velikem pomanjkanju pitne vode in vode za živino. V vaseh Podjelše, Zduš, Mekinje je že čez 30 hiš, ki si morejo pri-

skrbovati potrebno vodo le z velikimi težavami; malo število vodnjakov se kmalu posuši; zato morajo mnogi teh posestnikov voziti vodo v sodih iz oddaljene Bistrice; koliko truda in zamude! Po zimi jih zavira pri tem sneg, poleti pa se voda vsa spari, ker stoji po cel dan v sodih. Tudi vas Godič ni dosti na boljšem; mal studenček, ki teče skozi vas, pride do hiš tako umazan in nesnažen, da skoro ni za vživati; treba bi bilo ta studenec urediti. Pravi reveži za vodo pa so bivalci gorske vasi Brezje. Vas šteje krog 90 duš; goveje živine imajo tudi krog 90 v vasi. Razun par slabih kapnic imajo za napajanje živine le umazano lužo. Ako kaj časa ni dežja, morajo goniti živino napajat v vas Vodice, ali pa celo na Bistrico, ki je tričetr ure oddaljena; predno se verne živina domu, je že zopet žejna; pozimi pa je tudi nevarnost živino goniti po ledenih potih, tako se je ob taki priliki letošnjo zimo kmalu ponesrečil vol, vreden okrog 200 kron. Ubogi ljudje, uboga živina! Umljivo je, da pri takem pomanjkanju živinoreja ne more uspevati! Že smo se obrnili s prošnjami do svojih poslancev vč. g. dr. Krika in Lavrenčiča, da nam preskrbe tako potrebne vode. Prosimo še tem potom sl. c. kr. okrajno glavarstvo v Kamniku ter prizadete oblasti: Usmilite se bednega kmečkega ljudstva v teh vaseh; preskrbite jim vode! — Tukajšnje katol. slov. izobraževalno društvo priredi dne 21. sušca ob 4. uri popoldne predstavo z zanimivim sporedom in vabi k obilni udeležbi.

g Stražišče pri Kranju. Razmere v tem kraju so bile pred par leti še dokaj obupne. Tu v Stražišču inamo namreč domačo obrt, takozvano sitarijo. Doma izdelujejo cele družine iz konjske žime sita ter jih potem razpečavajo po celi Evropi. Obrt gre in je šla jako izvrstno; le žali Bog, da ljudje niso od tega nič imeli, pač pa slabo življenje, surovo zmerjanje in psovane od strani trgovcev, ki so imeli trgovino s siti v rokah. Pred dvemi leti se je pa v tem slučaju na bolje obrnilo; ustanovila se je zadruga po prizadevanju g. Ivana Travnja, ki nas ravno sedaj zapušča ter se preseli v Ljubljano k zadrugi zvezi. Zadruga jako lepo napreduje, ima že 200 članov in dvoje zadrugnih poslopij. Ljudje so mu jako hvaležni in nikdar ne pozabijo, kar jim je dobrega naredil. Seveda najbolj pa jezi to koristno podjetje liberalne oteruše, ker ne morejo več odirati in paševati naše ljudi, kakor so to delali v prejšnjih časih. G. Iv. Travnju se pa ljudstvo iskreno zahvaljuje za njegov trud in požrtvovalnost in prepričan naj bode, da ni bilo njegovo delo brezuspešno. Bog mu tisočero povrni!

g V Selcih smo obhajali od 27. svečana do 9. sušca sv. misijon. Če pomislite, da smo že v terek zvečer, t. j. 2. sušca, namerili snega starega in novega 1 m 85 cm in je potem še snežilo skoraj do dva metra višine, se morate čuditi, da je bil misijon sploh mogoč. In kako krasen misijon je bil to! Res, da so gospodje misijonarji morali en dan prekiniti sè svojimi predavanji, vendar se ljudje niso ustrašili orjaškega snega. — Z živino so si delali gazi

in zmagali so velikana »Sneguca«, kakor snega še ne pomnijo stari možakarji. Čeprav je bila zlasti zadnje dni nabitno polno, tako da je marsikdo rekel, sedaj šele v dimo, koliko nas je, če je »fara« skupa. Zadnji dan se je razvila velikanska procesija z velikim novim misijonskim križem, ki ga je mojstrsko izdelal domači podobar g. Josip Grošelj. Da se je misijon udeleževala toliko množica ljudstva kljub najneugodnejšemu vremenu, imajo glavne zasluge čč. gg. misijonarji lazaristi Nežmah, dr. Zdešar, Klančnik, ki so s svojimi krasnimi govori ljudstvo kar elektrizirali. Bog jim govori tisočero ves trud.

g Mošnje. 7. dne sušca smo imeli dva občna zbora. Naša Hranilnica in posojilnica izkazuje za l. 1908 prometa 167.591 K 22 v, rezervni zaklad znaša 3208 K 45 v. — Tudi mlekarna je imela prav lep promet. Prejela je v l. 1908 95.012 litrov mleka od članov, ki so prejeli zanj lepo vsoto 11.401 K 44 v. Pa še vse več bi si občina pridobila z mlekom, ko bi vsak posamezni posestnik pokazal zaupanje ter pristopil med člane. V minoletem letu je štela mlekarna 78 zadružnikov s 122 deleži. Ker je zanimanje za zadrugo vedno živahnejše, upamo, da bomo h koncu leta šteli gotovo 100 članov. — Da si olajšamo delo, smo si ustanovili še tretjo zadrugo: gospodarsko »Kmetijsko društvo«, ki si nabavi z drž. podporo najpotrebnejše stroje: mlatilnico, čistilnik, žago, mlin za šrotanje itd. Prihodnji jesen nam bodo že služili in lajšali vsakdanje delo. Tudi semena si bomo nabavljali v tem društvu ter razpečavali pridelke kot sadje, fižol itd. Bog daj obilnega blagoslova!

g Iz Šmarce pri Kamniku. V nedeljo, 21. m. m. so moški člani našega društva vprizorili na našem odru smeha polno igro »Čevljar«. Največ smeha sta napravila gledalcem vrla igravca g. dr. Lopnik in Blaž Trdoglav, pa tudi ostali mladi igravci so pokazali, da se jim lahko brez skrbi zaupajo tudi večje in težje vloge. — V nedeljo, 21. t. m., to je po svetem Jožefu, bomo pa imeli zopet zanimiv program na našem odru. Obhajali bomo obletnico petdesetletnice Marijinega prikazovanja v Lurdu. Ob enem pa tudi spomin na blagoslovljenje našega krasnega »društvenega doma«. Najprvo bode poučno in našim časom primerno predavanje, predaval bo neki gospod iz Ljubljane, za tem bode drugi redni občni zbor Kat. slov. izobraževalnega društva v Šmarci, ki bode tudi jako zanimiv vsled svojega napredka v letu 1908, ter vpisovanje novih rednih in podpornih članov našega društva. Za krepitost duha nam bodo pa vrla dekleta vprizorile krasno igro »Lurška pastirica«, ki so jo že igrale o priliki blagoslovljenja našega društvenega doma. Dekleta-igralke so vse članice dekliške Marijine družbe na Homcu in naše članice. — Prijatelji našega razvoja, ki ljubite zdravega razvedrila, pridite v nedeljo v Šmarco, začetek bo točno ob pol 4. uri, da ne bo kdo zamudil predavanja.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

Iz Žirov. Na dopise, ki jih priobčuje liberalni »Notranjec«, ne vemo boljšega odgovora, kakor krepki — fej! Ali je to stvarni boj, ki naj bi se bojeval med nami, ako hočemo veljati pred svetom za sures olikane ljudi? Ali ne spravlja ta surovost tisto malo dobrega glasu, kar ga še imamo pred svetom? Te gorostasne laži in še v tako surovem tonu pisane: res Sokoli, potrebni ste olike in izobrazbe, ako iz vaših vrst prihajajo taki dopisi v javnost! Tri leta že širite svojo »izobrazbo«, a po treh letih še taka surovost... Mi kličemo vsakemu razsodnemu človeku: Beri — potem pa sodi!

Izjava. V zadnji »Notranjčevci« številki se mi nekaj namigava. Izjavljam, da se za resnico nikogar ne bojim. Zato pozivljam dopisnika, naj le pride na dan s tem, kar ve. Mislim pa, da bo imel vsaj toliko moštosti, da se bo podpisal, da bodem vedel, s kom imam opraviti. Ako pa tega ne stori, potem naj ve, da je dal s tem samemu sebi pečat pretkanega obrekljivca. — V Žireh, dne 15. sušca leta 1909. — Pavel Perko, kaplan.

Iz Žirov. Gostilničar pri Petronu, gospod Kavčič je bil obsojen na 30 K globe oziroma tri dni zapora, ker ni pustil v svoji hiši Sokolom razgrajati. O tem se bo še govorilo.

Občinske volitve za Idrijo je razpisal gerent za 26. in 27. marca. Slišala so se očitjanja, da gerent zavlačuje volitve; a brez povoda so mu očitali, ker je namreč ležal pri deželni vladi ugovor zoper volivni imenik, se volitve niso smele vršiti. Ko je bil pa ugovor rešen, so bile volitve razpisane. Škoda pa, da ne ostane gerent še dalje. Bi imeli vsaj mir; a ko bo vladal občinski odbor, bodo bržkone zopet hodile komisije iz Ljubljane mestnim očetom kazni narekovat.

Kandidat »S. L. S.« za deželni zbor. Ker je deželni poslanec Ivan Lavrenčič umrl, zato se bo volil drug poslanec na njegovo mesto. Volitev se bo vršila 3. apr. Volivci idrijskega sodnega okraja so večinoma želeli, naj bo enkrat poslanec od naše strani. Predlagali so idrijskega gospoda dekana Arkota. Ko je pa ta izjavil, da ne sprejme kandidature in tudi mandata ne, čeprav bi bil izvoljen, zato je vodstvo »S. L. S.« v sporazumu z našim političnim društvom in vipavsko »Kmečko Zvezo« postavilo za kandidata pri bodočih deželnozborskih volitvah gospoda Mirkota Perhavca, posestnika v Vipavi. Pri drugi volitvi bo pa idrijska stran izbrala kandidata za ta volivni okraj.

Iz Dobračeve. Sodba glede rabuke pri Petronu je torej iztekla v Idriji. Tisti ljudje, ki ste verjeli, da so bili Sokoli sama nedolžna jagnjeta, mi pa sami volkovi; le prašajte sedaj, koliko sta dobila Tinčkov in Bohačev?! Govorili ste: kaplan je vsega kriv, njega moramo potlačiti vsaj za 3 dni. No, kolikor je nam znano, g. kaplan Perko se je sam ponudil v preiskavo, pa ga niti klicati niso hoteli, ker so v Idriji

bolje vedeli kako stvar stoji, kakor pa nekateri ljudje iz naše napredne okolice. Tudi Zajc Matija, podpredsednik izobraževalnega društva je prost: tudi to vam ne diši, kajne? Kadar bomo mi krivi, bomo radi prestali kazni, po nedolžnem pa ne! Po »Notranjcu« ste kričali o naših nožih in kolh; bodite dosledni in kričite sedaj še o svojih!

Same ženske imate v zadrugi — tako nam očitajo socialni demokrati. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je vpisanih veliko mož v konzum. Mi smo čisto zadovoljni s stanjem zadruge — saj je že letos pristopilo precej novih članov — če ste le vi tako s svojim občnim konsumnim društvom.

Sneg. Ker je Idrija tako ločena od sveta, zato občutimo tembolj, kedar je pretrgan vsak stik z Ljubljano. 2. marca ni mogla priti popoldanska pošta iz Logateca v Idrijo. Naslednje dni je pa seveda imela zamudo. Snega smo imeli toliko, da ni bilo dva dni poduka na ljudski šoli. Dva človeka je dosegel plaz in ju zasul, pa so prišli ljudje precej na pomoč in ju oteli. G. zdravnik, ki je bil klican te dni v Žire, se ni mogel vrniti, ampak je moral prenočiti na Razpotju. Najbolj pa so obdarovani s snegom naši Vojskarji, ki ga imajo menda do dva in pol metra.

Iz Spodnje Idrije. Predpustna veselica telovadnega odseka se je prav dobro obnesla. Četudi ni bilo muzike in plesa je bilo vendar vse veselo in zadovoljno. Igralci kakor igralka so svoje vloge v igri »Povišana najemščina« prav dobro izpeljali. Razven dolge, pa kratkočasne igre so bile na vrsti še druge zabave. Udeležba je bila za naše razmere jako velika. Telovadci smejo prav zadovoljni biti z uspehom in tudi z lepim zneskom okrog 135 K, ki jim ga je veselica prinesla. — Smrt je prav pridno kosila v mesecu februarju v naši fari. Okrog dvajset jih je pomrlo. Na pepelnico so potegnili iz Kanomeljce mrtvega Matevža Velikajne. V noči pustnega torka, ko je šel iz gostilne je padel pod cesto v vodo in utonil. Gostilničarji bi morali biti tudi pri nas toliko previdni, da bi ne napajali take, ki ga imajo že dovolj.

Občni zbor krščanskega gospodarkega društva v Idriji se je vršil 28. februarja. Iz poročila naj povzamemo le par točk. Začetkom leta 1908 je imela zadruga 541 udov, med letom je pristopilo 24 in izstopilo 11 zadržnikov, tako, da je konec l. 1908 štela zadruga 554 članov. Ves denarni promet je znašal 261.378 K 95 h. Čistega dobička je bilo 9359 K 22 h. Rezervni zaklad je dosegel vsoto 15.287 K 62 h. Od čistega dobička dobivajo zadržniki 6% dividende.

Iz Cerknice.

Ljudski shod. V nedeljo dne 14. sušca je priredila »S. L. S.« javen ljudski shod. Vkljub slabemu vremenu je bila udeležba naravnost velikanska. Dvorana hranilnice in posojilnice, sosednja soba in hodnik je bilo natlačeno polno. Poročala sta poslanca Gostinčar in dr. Lampe. Shod je napravil velikanski vtis. Izvedela se je tu resnica, kako se je ravnilo pri razdeljevanju državne podpore vsled suše po-

škodovanim in dokazalo se je na podlagi uradnih spisov, dobljenih od dež. vlade, da glavna krivda v naši občini zadene doseadanje liberalno županstvo, da mnogi res podpore potrebni iste niso dobili. In vendar so bili liberalci tako predrzni, da so na svojem shodu krivdo poizkušali izvračati na »S. L. S.«, na hranilnico in na g. Lavriča. Obširneje poročilo pride prihodnjič. Za danes priobčimo siedeči preklic, ki ga je moral dati županov nadebudni sin, da se je tem potom izognil tožbi!

IZJAVA.

Podpisani Ernst Šerko sem na javnem shodu v Cerknici dne 28. svečana t. l. glasno zaklical, da je g. Ivan Lavrič, trgovec v Cerknici, kriv, da se je krma iz pomožne akcije v naši občini krivično razdelila, oziroma, razdeljevala tako, da so krmo dobili razni posestniki, ki niso potrebni, med tem ko na revnejše in potrebnejše ni nič prišlo.

Izjavljam s tem, da za to dolžitev g. Lavriča nimam nikakega povoda, da sem se pri dotičnem klicanju le prenegljal ter s tem svoj korak obžalujem.

Cerknica, dne 5. sušca 1909.
Ernst Šerko.

Vipavske novice.

Dopolnilna deželnozborska volitev na Vipavskem. Shod zaupnikov za sodni okraj Vipava za bodočo deželnozborsko volitev je bil v nedeljo dne 7. t. m. v Vipavi. Shod je bil mnogobrojno obiskan iz celega okraja in je v sporazumu s katol. političnim društvom v Idriji soglasno prouglasil kandidatom za deželnozborsko nadomestno volitev v sodnem okraju Idrija-Vipava dne 3. aprila t. l. g. Bogomira Perhavca, posestnika in gostilničarja v Vipavi. Nastop gosp. Perhavca je vsem ugajal. »Kmečka zveza« za vipavski sodni okraj je kandidaturu gospoda Bogomira Perhavca takoj sporočila vodstvu »S. L. S.« Vodstvo »S. L. S.« je kandidaturu gospoda Bogomira Perhavca soglasno odobrilo ter z veseljem pozdravilo, ker je prepričano, da bo vipavska doina dobila v osebi gospoda Perhavca dobrega poslanca, ki se bo vedno potegnil za korist celega volivnega okraja. Vodstvo S. L. S. vsled tega kandidaturu tem topleje priporoča vsem volivcem, ker je bil gospod Bogomir Perhavc vedno vnet in navdušen pristaš »S. L. S.« tudi v časih najhujših bojev z nasprotniki. — Kandidat priredi tudi v idrijskem volivnem okraju volivne shode, da se volivcem predstavi. Kraj in čas še naznanimo. Volivcem obeh krajev kličemo: Na delo za skupnega kandidata, da bo izvolitev tem sijajnejša. Gospod kandidat obljubuje, da se bo o potrebah obeh krajev informiral na licu mesta in da bo z enako ljubeznijo in požrtvovalnostjo zastopal kakor koristi vipavskega, tako tudi koristi idrijskega sodnega okraja.

Volivni shod priredi »Kmečka Zveza« za sodni okraj Vipava prihodnjo nedeljo, dne 21. marca ob pol 4. popoldne v »Tabru« v Vipavi. Na shod pride poročat gospod deželni in državni poslanec dr. Žitnik. Zaupnike »S. L. S.« prosimo, da agitirajo za obilno udeležbo. Na shodu se

bo volil nov načelnik »Kmečke Zveze« namesto umrlega načelnika gospoda deželnega poslanca Ivana Lavrenčiča. Dr. Žitnik bo med drugim govoril o starostnem zavarovanju in bo pojasnil, kdo je kriv, da se je državna podpora v nekaterih krajih tako čudno delila. Na shodu bo govoril tudi naš kandidat gospod Bogomir Perharc. V nedeljo vsi v »Tabor«.

Dolenjske novice.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Shod K. Z. za trebanjsko dekanijo. Na Mirni se je vršil dne 7. t. m. mnogobrojno obiskan shod K. Z., na katerem sta govorila gospod dr. Lampe, deželni odbor in g. poslanec dr. Ivan Zajec. Shod se je soglasno izrekel zoper socialno zavarovanje in prosil gg. poslance, naj upli vajo na odpravo velikih šolskih bremen, naj se spolni regulacija Mirne, in protestiral proti nepotrebnim dvojezičnim napisom na Št. Janški železnici. Shod ja prišlo motit kakih sedem »žab«, ki so pa precej umolknele, ko jih je predsednik pozval.

naj se posamezno oglase k besedi. Vsa čast pa nekaterim možem, ki so na dostojen način izrazili našim poslanecem svoje mnenje. To bodo gg. poslanci tudi upoštevali. Žabe pa bodo ostale v luži.

d Iz Loškega potoka. O vojski, ki se nam obeta s Srbijo, smo se preteklo nedeljo razgovarjali v društvu »Tabor«. Predsednik gospod Škuli nam je predaval o Srbiji in Bosni. Na podlagi zemljevida nam je opisal njeno zemljepisno lego, nato pa podal zgodovino od njenega početka do danes: zgodovino, ki vsebuje skoro vedne boje srbskega naroda. Natančno pa nam je predavatelj razložil še sedanji spor Srbije z našo državo, ki žuga izzvati resen spopad. Nato pa še kratko zgodovino Bosne in Hercegovine. Predavanje je bilo izredno zanimivo, privabilo je izvanredno veliko poslušalcev, spoznali smo malo bližje kraje, kjer bo morda še kateri izmed naših fantov našel grob ali slavo.

V Zagorju ob Savi je dne 2. marca napravila povodenj veliko škode. Ozki potok, ki teče skozi vas, se je vsled snega zajezil in ker voda ni mogla naprej, je vdrla po vrtovih, dvoriščih, hlevih, sobah in jamah. Pokvarila je tako veliko krompirja in drugih reči.

Iz Kisovca pri Zagorju ob Savi. Tu sta se pred kratkim zgodili dve nesreči: plast zemlje je podsula Jožefa Premrl, da so ga nezavestnega prenesli v bolnišnico, v premogokopu pa je zmečkalo 18letnega Martina Podlogarja, ki je bil takoj mrtev.

Krka na Dolenjskem. Občinski odbor je zopet vpeljal davek na žganje in pivo. Pameten vir dohodkov za občinsko blagajno. — Kaj pa izobraževalna društva? Ali bi ne kazalo, prirediti kakega predavanja?

d Sodnijski uradni dan v Semiču. U. kr. ministrstvo je dovolilo enkrat na mesec sodnijski uradni dan v Semiču. Uradne ure so vsaki prvi četrtek v mesecu, in sicer od pol 9. do 12. ure dop. in od pol 2. do pol 4. ure pop. v občinski hiši. Te prepotrebne uradne sodnijske dneve nam je preskrbel g. Fr. Regally, dosedanji sod. namestnik v Metliki. Da so bile res potrebne, dokazuje takoj prvi uradni dan 4. t. m., ko je bilo nad 30 strank zaslišanih v različnih zadevah. Ljudje so si vsled te dobrote prihranili veliko stroškov in časa. G. sodn. predstojnika Fr. Regally-ja je ob otvoritvi prvega uradnega dneva prišlo pozdravil občinski zastop.

GORIŠKA.

Lepa naprednost. V soboto 13. marca se je vršila pred goriškim vzklicnim sodiščem zanimiva razprava. Liberalni učitelj Semolič je tožil člane krajnega šolskega sveta na Drežnici pri Kobaridu, češ, da so mu v vlogi na okrajni šolski svet v Tolminu krivo očitali, da se je v šoli napram otrokom izrazil: Papež je le za neumne ljudi. Pred okrajnim sodiščem v Kobaridu so bili toženi člani krajnega šolskega sveta oproščeni. Semolič se je pritožil. V soboto 13. marca se je vršila vzklicna razprava v Gorici. Toženci so bili tudi tu oproščeni. S tem bi bila stvar končana. Toda učitelj Semolič je pri vzklicni razpravi govoril reči, na katere ne smemo molčati. Povdarjal je, da je on naprednega mišljenja in da hoče to širiti tudi med ljudstvo, ki je neumno, nemarno, nečedno in versko fanatizirano. — V Kobaridu se je tožitelju Semoliču tudi dokazalo, da je drežniška dekleta, članice Marijine družbe, zasramoval. Že tudi prej enkrat se je izrazil, da Marijine družbe niso več za moderni čas. Ta Semolič, ki je sam o sebi povedal, da je naprednjak-liberalec, psuje naše ljudstvo, ker ni liberalno, da je zato neumno in nemarno; da je nečedno, ker noče delati tako, kakor so o pustnih dneh delali liberalci, ki so se od pijanosti valjali po grapah; da je versko fanatizirano, ker še moli in v cerkev hodi ter ne zaničuje duhovnikov. Kmet, dobro si zapomni, kaj je govoril o tebi liberalni učitelj, pristaš agrarno-liberalne stranke. — Učitelj Semolič je pred dvema leti v Zadlazu pri Tominu spravil na zatožno klop in v obsodbo štiri poštene može, češ, da so mu po krivjci očitali, da je v šoli prepovedal pozdrav »Hvaljen bodi Jezus Kristus«.

Resnica je, da Semolič tega krščanskega pozdrava naravnost res ni prepovedal, pač pa je zahteval od otrok drug pozdrav in ne »Hvaljen bodi Jezus Kristus«. To pa je precej enako! Tako dela liberalno učiteljstvo na Goriškem. Ali bomo to še dolgo prenašali?

Zanimivosti iz kobarškega kota. V Kredu so imeli volitev starešinstva. Ker je več kandidatov za županski stolec, je vložena pritožba. — V Sedlu popravljajo uro v zvoniku, pa se jim upira. Dve leti poskušajo, pa še ne morejo dobiti zanesljivega mojstra. Nekemu Kranjcu z Gorenjskega je dalo starešinstvo kavcijo; pa so morali iztirjati sodnim potom, ker ni bilo ne ure, ne kavcije. Sedaj imajo pogodbo z nekim Lahom, a tudi tu je smola. Napredna čitalnica v Sedlu je zaspala. — Iz Brejinja jo je popihal tamošnji učitelj-voditelj Borštnik. Menda se je napolnil v kake bolj svobodne kraje, kjer ne bo treba z otroci moliti pred šolo in po šoli. — V Logjeh in Podbeli postavijo spomladni nova šolska poslopja. — Tam za mejo v kraljestvu laškem v Prosnidu se je zgodila nesreča. Kakor je rečeno v svetem pismu za časa Joba, je prihrul vihar, za tem skala, ki je posula hišo, v kateri je bila krčma. Ubityh je bilo sedem ljudi; le en majhen deček je ostal živ od cele družine. Ljudje menijo, da je to kazen. Govori se tako: Mož je bil namreč z ženo v Ameriki. Ker nista mogla dobiti dela in denarja tudi ni bilo, je mož prodal ženo nekemu Amerikancu. Žena pa je pobrala Amerikancu denar in se vrnila k pravemu možu. V teku ne še enega leta sta se vrnila domov z velikim premoženjem. Sedaj pa tak žalosten konec. — Več parov pitanih vo-

lov imajo na prodaj v kobariškem Kotu. Mesarji in kupci, pridite pogledat!

Iz tominske okolice. Čudne reči se gode letos v naši okolici. Poročali smo že o umoru na Lubinju in odgriznjenemu ušesu v Gabrijah. Danes moramo, žal, poročati zopet o žalostnih rečeh. Na pustne dni so našli v Polubinju v njegovi hiši ubitega znanega liberalčka-pijančka Reica. Sodili so, da je padel s peči in se ubil. Potem pa so začeli sumiti, da so mu nekateri člani lastne družine pomagali na oni svet. Če je to res, ali ne, se bo pokazalo. Vsekakor pa je ta družina napolnjena liberalnega duha, kar se o drugih Polubinjcih, ki so večinoma dobri katoličani, ne more trditi. Kmalu potem se je v Zabčah pri Tominu ustrelil prekupčevalec s teleti Mat. Šorli. O njem se sicer ne da reči, kaj je bil, ker se v politiko ni vmešaval. Toda njegovi sorodniki so sami liberalci. Ker mu kot samomorilcu cerkveni pogreb ni bil dovoljen, so mu tolminski trški liberalci priredili nalašč velik pogreb, seveda brez duhovnika. Vse, kar liberalno leze in gre, je šlo za pogrebom, misleč, da s tem demonstrirajo zoper cerkev in duhovnika. — O vseh teh dogodkih pa tominski liberalci poparjeni molče. Da, da, peče vas vest, če govorite o žrtvah vaših liberalnih naukov.

DOPISNICA UREDNIŠTVA:

Vse gg. dopisnike, ki danes pogrešajo svojih dopisov v »Domojubu«, prosimo potrpljenja, ker nam je prostora zmanjkalo!

Zobobol

bolečine v križu, glavi, trganje po udih nam je še vedno ozdravil Fellerjev fluid z znansko „Eisa-fluid“. Dvannastorica sa poskušajo 3 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubi, Eisa trg 10 (Hrvaško). Friczl.

Ob odebelosti in protinu ter njih zlih posledicah je zdravotvorni učinek prirodne Franc-Joželove grečice priznano brez primere, izborno pripravno za domače zdravljenje in po neprestani rabi jo bolniki radi uživajo in prenašajo kaj dobro. Za vsak dan zadošča pred zajtrkom vinska kupica pogrete grenčice.
M 333—(6)

Preklic.

Razžaljive besede, ki sem jih govoril o vse časti vrednem preč g. kapelanu, Karolu Škulj-u, o priliki svatbe g. I. Benčina v gostilni Jos. Mohar na Hribu, tem potom prekličem, skesano obžalujem in prosim imenovanega gospoda ponižno odpuščanja

Loški potok, 13. marec 1909.

Matevž Lušin
občinski sluga.

744 1—1

Neuspevajoči otroci

se hitro zboljšajo, ako uživajo Scottovo emulzijo. Boljšanje se pokaže že pri rabi prve steklenice Scottove emulzije.

Scottova emulzija

je sladka kakor crème in jo radi uživajo in lahko prebavljajo. Scottovo emulzijo priporočajo zdravniki vseh dežel najtopleje.

Prizna je s to znamko — ribičem — kotigancijem znanim Scottova-ga ravnanja.

Cena originalne steklenice
:: 2 K 50 vin. ::
Dobl se v vseh lekarnah.

Serravallo
vo
železnato Kina-Vino

Higijentna razstava na Dunaju 1908:
Državno odlikovanje in častni dip. om k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.

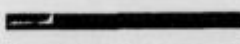
J. SERRAVALLO, t. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Opozarjamo cenljene naročnike in čitatelje na današnji oglas nove slovenske semenske trgovine g. Maksa Severja v Ljubljani, ki je v deveti številki našega lista priložil oglas o otvoritvi svoje nove trgovine. Prodaja na drobno poleg frančiškanskega mostu.

Puške!

Lancaster . . . od K 28.—
Fiobertpuške . . . 8 50
Pištola . . . 2.—
Samokresl . . . 5.—
Poprave ceno. Ilustrirani cenik franko. B 2570
F. Dušek, Opočno 123, Češko.

Leposlovni mesečnik

„Dom In Svet“
stane za celo leto
K 10.— Naroča se v Ljubljani.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 7, polbelega K 280, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 8, belega K 0, prsnega puha K 2, od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inel-nanking-blaga, 1 pernica vel. 180/116 cm z 2 blazinama, velikost 80/58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 6, s polpuhom K 2, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 350, K 4. Proti povzetju razpošilja poštnine prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les.
Za neugajnoče denar nazaj ali se blago zmenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem F 7 7 posteljnem blagu zastoj in post. prosto. 52—1

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatnice, gupeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?

1703 Edino le pri: 26—9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 8.

in zaka): zato, ker so dotični stroji; iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se istih prodaja na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, travverz, železnih klin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

6 rjuh + 15 kron

155 cm širokih, 230 cm dolgih čisto belih, obrobljenih, dobro trpežno blago, razpošiljata franko brata Lechner v Gradcu, Železna hiša. 572 6—1

Črna obleka

ostane vedno moderna. Veliko izbero več nego 200 kakovosti lepega modernega blaga imata brata Lechner v Gradcu, železna hiša, in pošiljata brezplačno vzorce na izbero. 572 6—1

Pri **pljučnih boleznih**

kašlju, katarih, oslovskem kašlju, influenci

D 85 13—2

predpisujejo zdravniki in profesorji priljubljeni Sirolin „Roche“.

SIROLIN lajša nagon h kašlju in vpliva na dober način pri nastopu težav prehlajenja. Radi izbornega okusa tudi otroci SIROLIN radi uživajo.

Dobl se na zdravniški predpis v lekarnah po K 4.— steklenica.

Zahteva naj se izrecno SIROLIN „ROCHE“ in odvrne ponarejanja in tako imenovani nadomestek.

Semenska trgovina MAKSO SEVER, Ljubljana

719 1

za nadrobno prodajo poleg frančiškanskega mostu priporoča vsakovrstna zanesljiva semena in drevesni vosek v posodah po 30 v, 60 v in K 1'20.

GRAŠČINSKI VRTNAR

24 let star, si želi službo premeniti. — Zmožen je slovenskega in nemškega jezika ter ima večletna spravevala. Po-nudbe na upravnništvo lista. 692 1-1

= Zatiški samostan =
sprejme **takoj** v službo dva pošena
- - - pridna, dobro izurjena - - -

konjska hlapca

ki se razumeta, če mogoče, tudi na 698 - - rabo poljskih strojev. z - 1-1

Vsak
na živcih bolni
naj nam tajnjma-
znani svoj n. slo-
in presenetili
ga bomo z
dragoceni
darilom. Poslali
mu bomo po-
polno zastoj
in postnine
prosto v zaprti
kuverti našo
„razpravo o mo-
derni elektro-
terapiji“, ki na lah-
ko umeven način
v zanimivih pog-
lavjih razprav-
lja o temeljih mo-
dernega zdrav-
ljenja z elektriko.

vsled česar postane knjiga dragocena ne le za strokovnjake marveč tudi za širše občinstvo. **Se nikdar se ni v Avstriji razšir-
jala tako bogato opremljena knjiga brez-
plačno;** ker pa hočemo služiti trpečemu
človeštvu in opozoriti bolnike na doslej ne-
znane blagodejne prednosti elektriškega zdrav-
ljenja, prinašamo to žrtev in smo uverjeni,
da bo vsak rad sprejel to darilo. H 705 1-1

Vsak, kdor trpi na **splošni oslabelosti
živcev, bolečinah v želodcu in čreveh,
pomankanju spanja, glavobolu, vsak, kdor
čuti, da manjka njegovemu telesu naravna
elasticiteta, kdor zjutraj omamljen vstane in
s strahom misli na dnevno delo, ki ga na-
pravi nervoznega najmanjši sum, ki se vstraši
najmanjše zapreke, ki ga mučijo revma, trga-
nje, neuralgične bolesti, ohromelost, krči,
vsak naj bere to knjigo, in sodimo ter upamo,
da se bo navzel iz nje presenetljivih naukov.**

Elektroterapevtska ordinacija
Dunaj I. Schwangasse 1., Mezzanin, odd. I. 3 s.

Izrežite!
Kupon za brezplačno knjigo. 4. 3. 1909.
Na
elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju I.,
Schwangasse 1., Mezzanin, odd. I. 3 s.
Prosim pošljite mi knjigo „Eine Abhan-
dung über moderne Elektro-Therapie“
gratis in franko pod zaprto kuvertu.
Ime:
Naslov:

2 učenca

se sprejmeta za čev-
:: ljarsko obrt ::
Ivan Rozman, čevljar-
ski mojster, Sv. Flori-
jana ul. 24, Ljubljana.
681 1-1

800 do 1000 kren

mesečno morejo zaslužiti gos-
podje in gospe vsakega stana
v vseh mestih in vaseh s pro-
dajo neke patentirane novosti.
Pojasnila zastoj pod sifro
„Strogo solidno“ daje Haas-
enstein & Vogler, A. G.
H 718 Inomost.

260 par. čevljev

738 1-1

vsake vrste
se proda do
Velike noči
pod lastno
ceno. - - -
Mihael Blaznik
Škofjaloka.

UČENCA

sprejme Iv. Kralj,
mizarstvo v Tržiču,
Gorenjsko. 723 3-1

PLETENINA

za kmeta in gospoda košarice, koši, hrastovo
dno, železna rebra, oljnato barvane vitre.
Velikost se naroči po dopisnici. Cena 1 liter
zračne mere 7 vin. — Naslov: „Pletenina“,
poste-restante Turjak, Kranjsko. 679 1-1

Sprejme se takoj proti plačilu
za pekarijo.
Josip Škulj pekovski mojster
v Cerknici. 745 2-1

učenec

Ustanovljeno 1832.

**Priznano
najboljše
oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekažejo vsako
konkurencu po finosti, ki omogočajo z jako majhno
množino pobarvati veliko površino, razpošila
vodi 52 4 po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in stekla. Zaloge slikarskih
in plekarskih predmetov.
Istr. ceniki se dobe brezplačno.

40 do 45 metrov ostankov.

Priložnostna ponudba.

Velike množine barhenta za obleke, flanelo za bluze
in srajce, čerjira za obleke, oksforda, platna za brisače
in perilo, ostankov za posteljno perilo. Vsak ostanek
najmanj 4 m dolg, vse dobro perilno. I. kakovost se
prodaja radi izpraznenja vzorne zaloge. 1 zavoj za po-
kušnjo 4 do 45 m sortiran 15 K za neprimerno
denar nazaj.

Karol Kohn, tkalnica za platno, —
B 743 Nachod. 16, Češko. 15-1

Tel. 13.919. **Tovarna za stroje in motorje** Tel. 13.919.

Ing. E. Plewa & Comp, Dunaj XVII., Wattgasse 8.
Motori za bencin, petrolin in plin.
Patentirani motorji za rudn. olje in plin
254 (Rohöl- und Sauggas-Anlagen). 12-1

Porčni motorji 1-3 v p-o HP in oro Lo: omobilii

Najnižje cene! Najugodnejši pogoji!

Izurjeni kraj zastopniki se iščejo!

Na Viru pri Domžalah se odda v najem

gostilna in trgovina

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali pa v Ljub-
ljani, **Marije Ter. cesta št. 1**, v trgovini
z železnino **Fr. Stupica**. 190 1

Včeraj smo iskali vijolic

in smo se pošteno prehladili. Nismo hoteli
v šolo, pa mati tega ni trpela. „Sedaj pred
predmetnim izpitom ne boste ostajali iz
šole“, je rekla. Dala je prinesiti dva zavojčka
Fagejevih pristnih sodenskih mineralnih pastilj,
vsak otrok jih je dobil sester v toplo mleko,
drugo pa smo kar tako pocmakali. In danes
zjutraj? Kakor bi pihnil smo bili sveži in
zdravi. Fageve pristne sodenice se dobivajo
v vseh zadevnih trgovinah in lekarnah za
K 1'25. D 3431 11

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:

W. Th. Guntzert, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Ugodni uspehi 1907 in 1908
Srebrna drž. kolajna Korneuburg 1908.

Postavno **TENAX** Postavno
zavarov. zavarov.

Ceneje in ugodnejše kot bakreno apno

Od dežja se ne opere.

Branilno sredstvo proti drevesnim škodljivcem.

Uporablja se proti:

Peronospora viticola, strupena rosa vinske
trte.

Krastam jabolčnih, hruškinih dreves,
Fusicladium.

Bolezni kumar, Plasmopara cubensis

Bolezni breskvinih nabornic, Taphrina
deflexa

Tresočim boleznim borovca, Lophodermium
Pinastri

Krompirjevi boleznim, Phytophthora infestans
l. t. d., i. t. d., i. t. d.

Dobi se samo v pooblaščen tovarni **TENAX** za
Avstro-Ogrsko:

DR. G. HEINER & CO.

preje dr. J. Schorm

DUNAJ, VI.2, Mollardgasse št. 69.

H 507 Telefon 4077. 7-1

Prospekte, pojasnila zastoj poštine prosto.

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo

Najmilejše milo za kožo kakor proti pegam!
Dobiva se povsod! 20-1

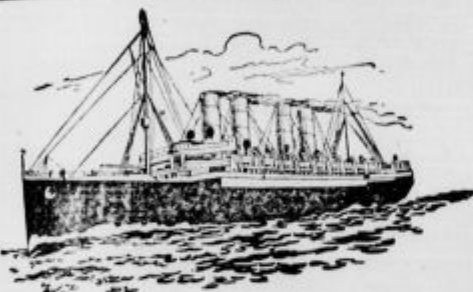
7. n. občinstvo

mešta Kranj in okolice se naj-
vlujudneje opozarja, da je „Vipavsko
kmetijsko društvo“ otvorilo
v Kranju, Roosova hiša

vinotoč in zalogo vina
na drobno in debelo po najnižjih cenah.
Zastop. Vipavskega kmetijsk. društva
v Kranju.

Jos. Božič, poslovodja.

642 2-1

Najcenejša in najhitrejša vožnja

v Ameriko

je s cesarskimi brzodarniki

„Kronprinzessin Cäcilla“ 140 26-1
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
„Kaiser Wilhelm der Große“.

Podrobna pojasnila in potrební pouk da vsakomur

EDVARD TAVČAR, Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni

Gospodnje, pozor!

Ako želite kupiti res dobro,
trpežno in pristnobarvno

platneno in bombažasto blago

z ihtevajje zastonj in franko zbirko
vzorcev od krščanske tvrške
Josip Čejka, tkalnica, Polica
n. M., Češko.

Velika izbira po tov. cenah blaga
za obleke, bluze in srajce, postelj-
nino, damast, gradl. nanking, po-
seбно platnino vsake vrste, perilo,
robcí, flanele, barhanti itd. Odda
se vsaka poljubna mera. Pošiljatve
nad 30 K poštneine proste. Radi
solidnosti in realne postrežbe se ta
tvrdka lahko vsakemu priporoča.
Shranite ta oglas, ker bo redko
664 objavljen. 3-1

P. n. občinstvu vlujudno naznanjam da mi je
podelila c. kr. vlada

koncesijo za posredovanje za nakup in prodajo raznih zemljišč, stavbišč, posestev, gozdov, travnikov, njiv i. t. d.

Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli
blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer
dobi pojasnila, bodisi glede nakupa ali prodaje.

Se priporočam **Loreno Rebolj**

3186 1 **Kranj, Glavni trg 183.**

2 hiši se prodasta.
Več se izve v Ljubljani,
Trnovski pristan št. 14.
202 13-1

Iz trgovine **J. MODIC** v Novi vasi
pri Rakeku se razpošilja po vseh poštah
jako trpežno, lepo, fino

blago za moške obleke

v različnih barvah, za celo obleko 6-20 m
za K 8-80; ako se pri naročilu 2 kroni
predplačila priloži. 364 5-1

Proda se večja množina

živega apna

Več pove **Ivan Gruden**, irgovec z
apnom **Godič**, posta Kamnik. 592 3-1

Priložnostni nakup!

Krasna žepna ura z verižico K 3-50.

30.000 komadov

kupljenih, zaradi tega pošiljam 1 krasno 36 ur
ižočo (ne 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem.
uro, švic kolese z lepo gravir. oklopiem, s
sekundnim kazalcom in lepo pozlačeno ali
pos. ebr. verižico natančno ižočo le za K 3-50.

Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur ižočo anker-rem.
prve vrste švicarsko uro s pozlačeno verižico za 5 K.

Triletno pismeno jamstvo za vsako uro. Razpošilja proti povzetju

S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.

693 **KRAKOV št. 48.** 1-1

Neštevilno priznani in donoročil — Za neugnjajoče denar nazaj

Ljubiteljem cvetic!

Za okno in vrt, po zimi in po
leta cveti Redke in začudenje
vzbujajoče velikocvetne vrste
begonij, gloksinij, kan, zlato-
in srebrno listnih koladij, kal,
georgin, lilij, vrtnic, azalk,
alpskih cvetic, fuksiij, pelar-
gonij, palm, cvetic vzpenjalik,
trajno grmičevje, leptotilno in
plodnosno. Krasne novosti,
prvovrstne, letos cvetoeče, kakor
tudi izredno krasni „Rady“. Po-
trebujejo ilovke, posebno dobro
učinkuje razno gnojivo. Vse ne-
navadno cenol! Mraz ne škoduje.
Bogato ilustriran cenik v bar-
vah z navodilom o gojitvi zas-
tonj. **J. SUZA, Poštyn nad
Ori. Češko.** G 382 10-1

Samo
6 dni

LJUBLJANA HAURE NEW-YORK

Franoska prekomorska družba. Odhod iz Lju-
bljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila
daje amo 385 26-1

ED. ŠMARDA

obl. konces. potov.
pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta 19
nasproti znane go-
stilne pri „FIGOVČU“

Profil revmatizem, celo
najbolj zasta-
rela bolezen
se naglo in zanesljivo odpravi
z zaviljanjem in rasti snovij
pripravljen. **Bena-oid-enege
olja proti profilu in revmi.**
Vasko drgnjenje brez uspeha.
Steklenica z navodilom K 6-
Številna, sijajna priznanja.

Chem. Pharm. Laboratorium
**KARL REMMEL, Lan-
hut 109, Bavarako.**
9773 95 10

Vor Gebrauch Nach Gebrauch

KILA

se ozdravi v 8 dneh. Vpra-
šanja z 70 vinarsko znamko
pod „T. 2261“ na
Hausenstein & Vogler
Praga. H 67 (1)

Najboljša in naj- cenejša dobivanja

za muzikalije vsake vrste
kakor harmonike, gosti,
citre, piščalke, gramo-
fone itd. po najnižjih
tovarniških cenah.
Dobre citre K 4-80, 5-50,
6-80, 7-60, lok zraven
K -80, 1-140, 1-80,
2-—. Najboljše harmo-
nike K 4-80, 5-0, 40,
6-20. Koncertne citre
K 15-—, 18-—, 25-—,
Akord-citre K 3-50, 4-—,
6-—. **Nikak riziko!**
Zamena dovoljena ali
denar nazaj! — Pošilja
proti povzetju c in kr.
dovrni založnik

Hanns Konrad
Brux št. 877
(Češko).
Ilustrov. glavni
katalog s 3000
slikami zastonj
in franko.

Kraljevstvo Saško. Technikum Hainichen.

Stroj za elektr. inžen., tehn. in poslovodje. Prva
tehn. strok. šola za trgovce Prgr. zast.
H 1794 Delavnice-učilnice. 6-4

Kmetje rešite

sv. jo živino
pred omeščanjem in zlomljenem kosti, ki
pret ta živini vsled suše, s pravočasno porabo
Bartel-ovega klajnega apna.

Nekaj dek na dan zadostuje, da se obvaruje
pred to boleznijo. Poduk in cenik zastonj.

Mihael Bartel & Co.
Dunaj X/3 Siccardsburggasse 44.
Dopisuje se slovensko. 167 6-1

Prosim, zametite in dekretaj
V moji lekarnski praksi, kakera
izvršujem že čez 20 let, posrežile
ce mi je, iznajti najboljše sredstvo
za rast las, to je Kapllor
št. II. Iste deluje, da postanejo
lasje gosti dolgí in odstra-
njuje prhljaj (luskine) na glavi.
Cena (franko na vsako pošto)
je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončica
5 K. Treba, da si vsaka obitelj
naroči. — Prosim, da se naroči
samo od mene pod naslovom:
P. Juršič, lekarnar, Pešec št. 65,
Slavonija. Denar se pošlje naprej,
ali s pošilnim povzetjem.
b 3142 10-1

Izborna prilžnost za nakup

40-45 metrov ostankov K 15.—.

za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje.

Razpošilja se tudi zasebnikom.

sortirano v barhentu za obleke, 78 cm širok, krasni
vzorci modnega čefirja za hišna oblaciča, srajce in
bluze, izborno obeljeno domače platno, kanafas, za
posteljne prevleke, okforda za srajce in predpasnike.
Dolžnost ostankov 6-10 metrov, zajamčeno brez nspak
in veleprina kakovosti, perilne barve. Ako ne ugaja,
denar takoj nazaj. Najmanjše naročilo zavoj za po-
skušnjo. 40-45 m. event. po želji sortir. K 15 pošilja

tkalnica **R. Horner, Nachod, Češko**, poštni predal.
B 638 Pri večjem naročilu 3% popusta. 3-1

Zavžijte

vsak dan likerski kozarček **dr. Hommel-ov** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno prístni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrnite ponorejanja! 522 1

Narocite cenik ur

zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastoj in po-3134 štnine prosto. 26 2

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročate ur od tujih židovskih trdk, ampak obrnite se na trdko

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zas'opnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Slaz. trg 48

Na prodaj so 3 posestva!

Eno v **Čirčičah** pri Kranju, s 6 mernikov posetve, mali vrt, hiša, hlev, pod, klet, vse pod eno streho, z opeko krito ter šele pred 5 leti na novo sezidano.

Cena temu posestvu je **5000 K**; 1000 kron ostane lahko na posestvu.

Drugo posestvo je na **Otočah**, z velikimi gospodarskimi poslopji v precej dobrem stanu. Posetve je 22 mernikov, lep, velik sadni vrt, dva lepa travnika, en gozd, v kojem so že lepe smreke. Nobena parcela ni čez pet minut od doma.

Cena temu posestvu je **12.200 K**.

Tretje posestvo je bolj veliko, okrog 32 oralov njiv, gozdov in travnikov; hiša in hlev v dobrem stanu.

Cena temu posestvu je **12.000 K**.

Kdor želi natančnejšega pojasnila, naj se obrne na **koncesijsko posredovalnico v Kranju**, ter naj priloži znamko za odgovor. 575 3-1

St. 366.

656 2-1

Razglas.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani je ugodila prošnji mestne občine Kranjske za preložitve tukajšnjih letnih semnje, ki bodo počeni z letom 1909

vsak **prvi ponedeljek** majnika, septembra, oktobra, novembra in decembra.

Ako pade na te dni kak praznik ali v mesecu novembru vseh vernih duš dan, se vrši letni semenj **prihodnji ponedeljek**.

Vslede te preuredbe odpadejo dosedanja letni semnji v avgusta in sicer: 25. aprila (sv. Marka), 1. avgusta (Kocijanov semenj), 21. septembra (sv. Matevž), dne 18. oktobra (sv. Lukež) in dne 11. novembra (sv. Martin).

Mestno županstvo v Kranju

dne 1. marca 1909.

Za bolne! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako trdovratnim in zastarelim slučajem: revme, trganja, živčnih boleznih, glavo- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodijavev, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinikah praktično preizkušeni, od blizu 1000 zdravnikov priporočeni takoj 2251 bolečine lajšajoči 16-1

Ichtymomentol

Patentovan v vseh državah. Mnogokrat premovan. Nedosežen po zdravilnem učinku! Uspeh iznenađen! Nad 300 zahvalnic. Edina razpošiljalnica in tovarna: kemični laboratorij lekarja **S. Edelmann-a** v Bohorodczany (via Lemberg) oddelek 26.

Franko se pošilja od 5 steklenic nadalje proti vpostlatvi 6 K ali po povzetju za 20 h več, 10 stekl. franko 10 K, 25 stekl. franko 23 K.

HAMBURG - AMERIKA - LINIE.

Vozaje traje 6 dni

izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovjšimi leta 905 in 1906 zgrajenimi velikanskimi parniki „Amerika“ 24.000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria“ 2500 ton torej še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki Pojasnila daje zastopnik: z 8-12000 tonami 363 26-1

Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorske ul. št. 28 Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek torek in četrtek v tednu.

POZORI ČITAJI POZORI Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. 3140 10-1

Ulov. nje izborno, uspeh siguren Cena je franko na vsake pošte za 2 steklenic 3 K 40.-, 3 steklenice 5 K 80 v, po povzetju ali če se očlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od **P. JURIŠIČA**, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija)

Potniki v Ameriko kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Šmetelka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20. Vahovrstnu Pojasnila daje se brezplačno.

Jaz Ana Csillag!

s svojimi **185 om** dolgimi orjaškimi lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po **14 mesečni** rabi pomade, ki sem jo **iznašla sama**. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko **pospešuje rast brade** in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni **blek** in **polnost** in jih varuje pred prezgodnjim **osivjenjem** do najvišje starosti.

Vsako si lahko do visoke starosti po rabi od gospe Ane Csillag **iznajdene pomade** ohrani svoje lase **goste in dolge**. Nobeno drugo sredstvo nima toliko **redilnih snovi za lase**, kakor **pomada Csillag**, ki si je po vsej pravici pridobila **sveto-ni sloves**, ker dame in gospodje že po rabi **prvega lončka pomade** dosežejo **najboljši uspeh**, ker **izpadanje las** poneha že po **nekaj dneh popolnoma** in začno poganjati **novi lasje**. Ta uspeh dokazuje mnogo tisoč, iz vsega sveta **dospelih priznanih pisem**, ker le **resnica venča uspeh**. 519 (20-1)

Lonček stane: 2 K, 4 K, 6 in 10 K.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštanim povzetjem ali denar naprej iz tvornice

Ana Csillag, Dunaj I, Graben št. 14,

kamor je naslavljati vsa naročila. ●●●●●●

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Herbarny-jev podfosforato-kislil apneno-železni sirup.

Ta je že 39 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašel in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 250, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razposiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, (Herbarny-jev naslednik) Dunaj, VII. I. Kaiserstrasse 73-75.
V zalogi pri gg. lekarn. v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Nov. Mestu, Reki, Sevodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trzinu, Velikaver, Volšperku in Audrijeveču

Zaloga skore v vseh lekarnah

Pristno samo s travo neredeno skore. Prod. po vsej Sloveniji se štati.

Herbarny-jev okrepljeni

Sarsaparila-sirup.

Ze 34 let uvedeno in najbolje preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nerвозne bolesi.

Cena steklenici 2 K. po pošti 40 vin. več za zavitek. 2849 14-4

Težkoče v želodcu, kakor tudi glavobol, omotico, gorečico, zaprtje, motenja v prebavi, pomankanje teka itd. se čudovito naglo odstranijo, če se le malo časa rabijo že mnogo let najbolje preizkušene **Brady-jeve kapljice za želodec**. Bradyjeve želodčne kapljice mogočno zbujujo prebavila, pospešujejo slast, zabranjujejo prebudo tvoritev želodčne kisline, gorečico in škodljivo vretje in so priznana izorno sredstvo. Izdeluje se samo v lek. „Pri kralju Ogrskem“, Dunaj I, Fleischmarkt 1/387, kjer je 6 steklenic za 5 K in 3 dvojne steklenice za K 550 franko brez vseh drugih stroškov. — Vsaka steklenica mora imeti podpis 3019 3 *Brady*

Zahtevajte zastoni

In franko moj veliki ilustrovani cenik z nad 3000 podobami ur, zlatnice, srebrnice itd. Prva tovarna ur v Brúxu št. 936 (Češko)

Hanns Konrad c. in kr. dvorni založnik. Prava švicarska nik. ank.-romon. ura, sistem Roskopf K 5—, 3 komadi K 14—, Registr. Adler-Roskopf nik. ank.-rom. ura K 7— Prava srebrna rem. ura K 8 40. Nikak risko! Zamena dovoljena 2922 ali denar nazaj. 80 7

Travniške in mahovne brane s členi in pregibalne

brane Eno- in dvorezni jekleni plugi

valjarji iz pločevine z obročki, zvezdni in Cambridge valji 255 se izdelujejo v prima izborni sestavi pri 6-1 **Ph. Mayfarth & Co.** Dunaj II., Taborstr. šte. 71. Ilustr. ceniki zastoni in franko. Izurjeni zastopniki se iščejo.

Josip Kordin
Ljubljana, Pred škofijo št. 3
priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih **zanesljivih semen** kakor detelje, velikanske pese in korenja za krmo, vseh vrst trav, travnišnice, jesenske repe, solate, kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah. Poštnim potom se izvršujejo naročila točno in solidno. 256 12-1

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!
= Slavnemu občinstvu se priporoča =
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena
= velika manufakturna trgovina =
FRANC SOUVAN, SIN
v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22
v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.
Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52 1
v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 18
je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 65,000.000.—
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plač je posojilnica sama za vložnike.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,000.000.—
Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/2 % brez amortizacije; na menice po 6 %.
Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
Uradne ure: v ak dan od 8. do 12. In od 3. do 4. ure, izven nedej in praznikov.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

V Ameriko
in Kanado

zložna, cena
in varna

vožnja s
H 2927 **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Slavonia 17. marca 1909, Ultonia 30. marca, Pannonia 17. aprila, 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 20. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Odlakovano. Ustanovlj. 1870.

Vse vrste lovskih pušk, dvocevki, risanici, trocevki, samokresov, se kupi najceneje z najvisjim poroštvom naravnost od tovarne orožja

Anton Sodja
Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki zastojni in franko. 1289

Najcen. nakup češkega posteljnega perja
5 kg nov. dobrega, sivoga skubljenega, brez prava, K 9-40; boljše K 11-80; 5 kg dobrega napoi belena K 16; belomelko, K 23-50; 5 kg snežnobelo, meliko K 28.—, K 30.—, K 34.—, K 36; 5 kg snežnobelo, oskublj. K 23.—, K 26.—, K 29.—; puh siv a K 3-40, bel a 4-40, snežnobelo a K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poštnine. Pri naročilu se prosí za natančen naslov **IVANA POLATSCHKEK** Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.

B 23-13-1

Sanatorij
dr. Jaklin, Plzen
za kline peracije.
Prospekt.

H (69 1)

Gramofone

dovršene kakovosti od 75 kron višje, dovršene ploče (slovenski samo-spevi, četverspevi, zbori „Glasbene Maice“, Foersterjevi i. t. d., godba najboljših orkestrrov) prodaja za 4 kroše eno z dvema komadoma

A. Casagrande
v Ajdovščini.

536 3-1

Izborno kofeninino

(surov molin)

572 6-1

št. 181 št. 191 št. 201 št. 1001 št. 2001 št. 3001
vinar 39 46 48 45 50 59

vs 78 cm široko. Najboljše, kar mogoče

Dobavljata, najmanjše naročilo 30 metrov, brata Lechner, Gradec, Železna hiša, franko. — Pošiljajo se radevolje tudi vzorci.

Vsak poskus popolno zadovolji.

Za 17 kron!!

572 6-1

100 cm dolg, za 11 K 115 cm dolg, za 12 K 125 cm dolg razpošiljata brata Lechner v Gradcu na vse strani

lep dežni plašč

s kapuco, držalom in nahrbtniki iz zajamčeno pristnega nepremočnega tirolsko-erlinškega lodna za gospode in dame.

10.000 kron nagrade
golobradoem in plešastim.

Pristni danski „Mos-balzam“ je proizvod, da je zrasla brada in lasje tekom 8 dni. Mladi in stari, gospodje in gospe uporabljajo „Mos-balzam“, da jim raste brada, obrvi in lasje, ker je učen, dokaz, da je „Mos-balzam“ edino sredstvo moderne znanosti, katero tekom 8-14 dni vsled vplivanja na brbončice povzroči, da prično lasje takoj rasti. Neskođljivost je zajamčena.

10.000 kron v gotovini

plačamo golobradcu ali plešastemu ali imajočemu redko lasovje, ki je brezuspešno uporabljal „Mos-balzam“ šest tednov. Naša tvrdnja je edina, ki da tako jamstvo. Zdravniški opisi in priporočila. Svarimo nujno pred ponarejanji. — Poizkus z Vašim „Mos-balzom“ se je obnesel. Tekom 8 dni se je že poknzala rast las, in v zvezi temu, brade in sedaj je bil viden učinek Vašega balz. I. C. dr. Twerg, Kodanj. — Podpis, pripotejto novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastala gola mesta: po 3 teden, uporabi „Mos-balz.“ so pričeli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gspdc. M. C. Andersen, Ny. Vestergade 5, Kodanj. — I zavoj „Mos“ veča 10 K. — Diskr. pošiljanje proti prepilaci ali povzetju. Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 694 1-1

da so bili svetli in mehki, so bili dovolj tedni. Tečom tednov se je razvila naravna boja ročam uporabo pristn. neprekosljiv. danskega „Mos-balz.“ vsakomur, kdor želi, da mu zra-balz.“ so pričeli lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gspdc. M. C. Andersen, Ny. Vestergade 5, Kodanj. — I zavoj „Mos“ veča 10 K. — Diskr. pošiljanje proti prepilaci ali povzetju. Naroča se pri največji spec. trgovini na svetu: 694 1-1

Mos-Magasinet, Copenhagen 470. Dänemark, (Dopisnice frankirani z 10 vin. znamkami, pisma s 25 vin.)

Skupna rezerva sklepom 1907 čez stotisoč kron.
Upravno premoženje sklepom 1907 3,600.000 kron.

Zadružnikov čez 550.

Glavna Posojilnica

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani.

pisarna na Kongresnem trgu št 15 nasproti nunske cerkve obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 0/0

t. j. K 4-75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. 3418 1

Uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne
in od 3 do 6. ure popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

Račun poštno hranilnice št. 49086. Telefon št. 135.